Tes-İş İşçileri Mücadelelerinde Kararlı

● *1 Nolu Şube Işçileri seçtikleri yönetimin mahkeme oyunlarıyla devrilmesine, kendi güçlerini devreye sokarak cevap veriyor.*

Yazısı Sayfa 5'de

İŞÇİLERİN GÜNLÜĞÜNDEN YENİ SAYFA AÇILIYOR

● **Grevler ve Direnişler Geliyor**

● **9 Yılın Tepkiselliğiyle Yüklü Direnişler, İleri Boyutlu Bir mücadelenin İlk İşaretlerini Veriyor.**

Yazısı Sayfa 6'de

SAYI: 2
19 MAYIS 1989 FİYATI 1000 TL (KDV DAHİL)
(15 Günde Bir Yayınlanır)

ÜRETEN BİZİZ
YÖNETEN DE
BİZ OLACAĞIZ

İŞÇİLERİN SESİ

DÜNYADA 1 MAYIS 89'UN TEK ŞEHİDİ MEHMET AKİF DALCI MÜCADELEMİZDE YAŞIYOR

...yıs alanı boş ve sessiz, ...lerde saldırının ön hazırlıkları, 3) Mavi bereliler ve özel timler, tamtesisat "görev"e hazır, 4) Kıtalar emir bekliyor... "Çanakkale şehitleri adına uygun adım marş, 5) Kitlelerde tek ses hakim: "Yaşasın 1 Mayıs", 6) Cop, sopa ve kurşunlara, göğüsler siper ediliyor, 7) Silahlar "hedef"lere çevrili, 8) Ve yüreklere bir filiz düşüyor. anısı, mücadelenin içinde yükseliyor.

...Mayıs ve sonrası gelişmeler hala güncelliğini koruyor. Yaşananlar ileride yaşanacakların ön habercisi gibi... Bu güncellik siyasi, toplumsal mücadelenin örgütlü kılınmasının önemini bütün sıcaklığıyla hissettiriyor.

...Mayıs 1989 Mücadeleyi Kalıcı Kılmanın Zorunluluğunu Bir Kez Daha Gösterdi

...Mayıs'ta Yükseltilen Taleplerimizin Hayata Geçmesi İçin, Mücadelenin Örgütsel Güvencesini ...tmalıyız. Yaşanan Olumsuzlukları Aşmak, Üretimden Gelen Gücümüzün Bilincine ...akla Mümkün Olacaktır.

...ayıs 1989 ülkemizin her yerinde günün ...e yakışır şekilde, farklı biçimlerde kut... İşçiler, kendi yaratıcılıklarının ürünü ...ylemlerle üretimden gelen güçlerini dev... ...ktular. Onbinlerce işçi işyerlerini 1 Ma...nına çevirdi.

...men sınıflar 1 Mayıs'ı engellemek için ...rinin etraflarını polis kuşatması altına ...la yetinmeyip, emekçi güçlere azgınca ...ılar. Halkın üzerine ateş açtılar.

...sınıfının mücadele, birlik, dayanışma ...olan 1 Mayıs'tan günlerce önce başla... ...zaltına almalar, baskılar ve terör 1 Ma...ü doruk noktasına ulaştı. Polisin sal... ...e halkın üzerine ateş açması sonucun... ...hmet Akif Dalcı isimli işçi şehit düştü. ... kişi yaralandı, yüzlerce kişi gözaltına

...ALKA AÇILAN ATEŞ, ...UYGULANAN GENEL POLİTİKALARIN BİR UZANTISIDIR.

...vahşi saldırı sonrasında halktan çok sert ...kinin yükselmesi üzerine, siyasi iktidar ...sorumluluğunu gizleyebilmek için çe...yunlara girişti. Bir yandan göstericile... ...ise ateş açtığı yalanlarını yayarken, bir ...n da sorumluluğu sadece üç-beş ...li" polisin sırtına yıkmaya çalıştı. Oysa ...ıs 1989'u önlemeye yönelik saldırılar, ... kendini bilmez polisin işi değil, uygu... ...genel politikaların bir ürünüdür. Öyle ...isin Şişli, Mecidiyeköy, Taksim, Şişha... ...arlabaşı'ndaki farklı davranışı bunun ...açık kanıtıdır.

...ırı sinyalini 1 Mayıs öncesinde veren si...tidar, en geniş halk kesimlerinin gös... ...tepki üzerine açıklamalar yapmak zo... ...kalmıştır. Başbakan, İçişleri Bakanı, ...ul Valisi ve İstanbul Emniyet Müdürü ...ullanılması için emir verilmediğini, hal...şun sıkılmasının Polis Vazife ve Sela...ri Kanunu çerçevesinde insiyatifini kul... ...polisler tarafından gerçekleştiğini söy... ... Bu "savunma" tarzı elbette ki kendi ...luluklarını gizlemeye yetmiyor. Fakat ...ül'ün ve onunla bütünleşen ANAP'ın ...ığı yasaların kimden yana ve kime karşı olduğunu, baskı, terör ve şiddetin nasıl yasallaştığını çok iyi gösteriyor.

Yapılan saldırının vahşeti ne kadar gizlenmeye çalışılsa da, yaşananın açık bir devlet terörü olduğu ortada. ANAP Genel Başkan Yardımcısı Galip Demirel'in "devlet güvenliği için kardeş katli vaciptir" sözleri bunun en açık kanıtıdır.

"Demokrasiye geçtik, hoşgörü ve uzlaşma ortamı bozulmasın!" gibi lafların bolca edildiği bu dönemde yaşananlar birkez daha göstermiştir ki, kitlelerin en doğal hakkı olan 1 Mayıs kutlamalarını bile egemen sınıflar hazmedememektedirler. Ve her hak gibi, 1 Mayıs hakkı da mücadelenin sonunda herkese kabul ettirilecektir. 12 Eylül ve devamcısı ANAP, bu hakkı yok etmeye, engellemeye çalışmış, ancak başaramamıştır.

Uygulanan baskı ve terörle, işçi sınıfının yükselen hareketine bir gözdağı verilmesi amaçlanmıştır. Ancak 12 Eylül'ün işçi sınıfı ve emekçi halkı içine soktuğu suskunluk ve yılgınlık ortamının aşılmaya başladığı, mücadele ve direniş ruhunun yaygınlaştığı 1 Mayıs 1989'la daha net bir şekilde ortaya çıkmıştır. Ayrıca yaşanan hareketliliğin örgütlenmesi sorunu bütün yakıcılığıyla kendisini hissettirmiştir.

12 Eylülcülerin yıllardır ağızlarından sakız gibi geveledıği "12 Eylül öncesine dönme", "anarşi terör" vb. aldatmacaların artık geçerliliğini yitirmeye başladığı görülmüştür. 12 Eylül öncesinin ve sonrasının tek suçlusunun, devlet kaynaklı faşizm olduğu gerçeği bir kez daha açıkça ortaya çıkmıştır. Faşizmin saldırısına 1980 öncesinde; mahallesinde, köyünde, okulunda, fabrikasında, kısacası hayatın her alanında direnen emekçi halklar, 12 Eylülle suçlu ilan edilmiş, örgütlenmeleri terör ve şiddetle dağıtılmıştır. Suskun, duyarsız, tepkisiz bir Türkiye yaratmak isteyen 12 Eylül rejimi emekçi halkın, kanıyla yarattığı değerlerini, mücadele geleneğini kitlelerin kafasından silmeye çalışmıştır. Ama tarihin akışını durdurmak mümkün değildir. Çünkü tarih hep ileriye doğru gider ve geleceği yaratacak olan işçi sınıfı ve emekçi halkların mücadelesi tüm engellemelere karşı sürer. Hiçbir güç bu mücadeleyi durduramaz.

1 Mayıs 1989'un gösterdiği de budur. Tüm engellemelere karşı 1 Mayıs kutlanmıştır. Bir yandan kurşunlara karşı göğüsler siper edilmiş, diğer yandan sınıfın üretimden kaynaklanan gücü kullanılarak, üretim durdurulmuştur.

MÜCADELE GERÇEK DEĞERLERİ YARATACAK TEK ÖLÇÜDÜR

Bu arada 1 Mayıs'ın içeriğini boşaltmak, işçi sınıfının yükselen eylemlerini düzen sınırları içinde tutmak amacıyla çeşitli manevralar da gündeme geldi. Yıllardır 1 Mayıs'a karşı olduğunu her fırsatta vurgulayan uzlaşmacı Türk-İş yönetimi bile, 1 Mayıs'ın yaygınlaşan meşruiyeti karşısında, ilk defa 1 Mayıs'ta bir bildiri yayımlamak zorunda kalmıştır. Fakat, 1 Mayıs'ın mücadele, birlik, dayanışma günü olduğunu unutturmak, içini boşaltmak için 1 Mayıs'a "işçi günü" adını takmıştır. Davranışın nedenleri ise; hem 1 Mayıs'a sahip çıkar gibi görünüp işçilerin gözünü boyamak, hem 1 Mayıs'ı özünden uzaklaştırarak egemen sınıflara hizmet etmek, hem de çoktandır ilişki içinde oldukları diğer burjuva partileri yararına ANAP hükümetini yıpratmaktır. Uluslararası işçi örgütlerine ve kamuoyuna şirin gözükme çabaları da ayrıca gözönünde bulundurulmalıdır.

Bir diğer manevra da, keskin işçi önderi rolüne soyunmaya çalışan reformist ve revizyonist sendika yöneticilerinden geldi. Gazetelere sayfalarca ilan verip işçileri Şişli'ye çağıran anlayış, iktidarın baskısı karşısında birkez daha teslimiyeti seçmiştir. "1 Mayıs'ı davullu zurnalı kutlayacağız", "polise çiçek vereceğiz" gibisinden, bu mücadele gününün içeriğini boşaltma çabaları yetmiyormuş gibi, alana çağırdıkları işçiler polis saldırısına uğrarken, kendileri sendika binalarındaki koltuklarında oturmuşlardır. Böylesi bir provakasyonla da yetinmeyip, alana gelenleri suçlu ilan eden açıklamalar yapmışlardır. Daha sonra ise "hata yaptık affola" sözleri sarfeden bu yöneticiler, teslimiyetçi anlayışın işçi sınıfının mücadelesini ne gibi tehlikelere soktuğunun en güzel kanıtını oluşturmaktadırlar.

Devamı Sy 7'da

İşyerlerinde 1 Mayıs

● *"Eylemlere İşçilerimiz Katılmamıştır, Kendilerine Teşekkür Ediyoruz" Diyen Yetkili Çevreler Onlarca İşlerinde Onbinlerce İşçinin 1 Mayıs Kutlamalarını Gözden Irak Tutmak İstiyordu.*

Bu yıl 1 Mayıs'ın çehresi değişti.

İşçiler, uzun yılların suskunluğunu silip süpürecek olan güçlü bir fırtınanın esintilerini, alanlara ve fabrikalara serptiler.

Günlük basın, 1 Mayıs'ın sansansiyonel -flaş-, görünen yönüyle daha çok ilgilenince; etkili ve yetkili ağızlarda, bir şeyleri gizlemek istercesine "İşçilerimiz 1 Mayıs'ta tahriklere kapılmamış, işlerinin başına gitmiştir. Kendilerine teşekkür ederiyoruz." deyince hemen herkes 1 Mayıs 89'un sadece alanlarla sınırlı kaldığını, işçilerinde alanlarla sınırlı kalan "yasadışı nümayişlere" pek katılmadığını ve fabrikalarına gidip kuzu kuzu çalıştığını zannetti.

Evet; 1 Mayıs'ta Taksim alanına koşanların çoğunluğu, Şişli Hürriyet-i Abide Meydanına doğru yürüşüye geçen binlerin tümüne yakını işçiydi. Yine, gözaltına alınanların mesleki dağılımına baktığımızda, işçilerin sayısal çoğunluğu dikkat çekmekteydi.

Bunlar işçilerdeki canlanmanın göstergeleri...

Ama 1 Mayıs 89 sadece alanlardaki ve gözaltındaki işçilerin fazlalığı ile ölçülmemeli...

Bu 1 Mayıs'ın bir başka güzelliği -önemli bir yüzü- işyerinde, fabrikalarda işçilerin ciddi bir katılımına sahne olmasında yatmaktadır.

Egemen çevrelerin asıl korkusu, kimsecikleri duymasını istemedikleri asıl 1 Mayıs, işte bu, işyerlerinde, fabrikalarda diri ve yoğun şekilde sahiplenilen 1 Mayıs'tı. Onlar korka dursunlar, bildikleri araçlarla mücadeleyi engellemeye çalışadursunlar:

Sadece İstanbul'da alanlar binlerin, fabrikalar onbinlerin sesiyle yankılandı.

Fabrikalar, işçilerin toplumun can damarlarını avuçlarına bilinçle aldığı merkezlere dönüştü. İşçiler üretimi durdurma, toplu viziteye çıkma, alanlara gitme, üretimi yavaşlatma gibi eylemleri kimi kez yanyana kullanarak 1 Mayıs'ın kendi günleri olduğunu ispat ettiler. İşçiler güçlerinin farkına vararak fabrikaları "Yaşasın 1 Mayıs" sesleriyle donattılar.

Üretimin tümüyle durduğu işyerlerinin dökümü şöyle:

Devamı Sy 7'da

Beklenen Senaryo Gerçekleşti. Türk-Iş-Hükümet Anlaştı... Ancak;

Kararı İşçiler Verecek

Türk-Iş işçi sınıfının yükselen eylemliliğini engellemek için son manevrasını da gerçekleştirdi. 600 bin kamu işçisinin toplu sözleşmesi Başbakanla önceki sabah saat 05.00'de imzalandı.

Kamu sektöründe çalışan 600 bine yakın işçiyi kapsayan toplu iş sözleşmelerinde Türk-İş yöneticileri Başbakanla "anlaşmaya" vardı.

İşçilere ilk yıl yüzde 140.7, ikinci yılın yarısı için yüzde 25, ikinci yarısı içinde yüzde 20 oranında ücret zammı verildi.

25 sendikaya üye 600 bin civarında kamu işçisi için birinci yıl ilk 6 ay için yüzde 80 artı 10 bin, ikinci yıl yüzde 40 artı 70 bin lira zam öngörüldü. İlk yıl toplam ortalama zam oranı yüzde 140.7 olarak belirlendi. İkinci yıl ilk altı aylık dönem için yüzde 25, ikinci altı ay için yüzde 20 zam yapılacak. İki yıllık toplam ücret artışının ise yüzde 200'ün üzerinde olduğu belirtildi.

Başbakan Turgut Özal gelişmeyi "Alım seferberliğine girişmeyin, tasarrufa önem verin, enflasyonla mücadelemize destek olun" derken, Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz'da, "... daha fazla almak için imkanımız varsa ve onu alamıyorsak kendimizi affetmeyiz" dedi. Onların iç hesaplaşmalarını bilemeyiz ama, işçi sınıfı, Türk-İş'in uzlaşmacı, devlet sendikacılığını kesinlikle affetmeyecek. Siyasi iktidar ve onun çanak yalayıcıları, ücretleri kısmi artırarak sınıfın yükselen mücadelesini engelleyeceklerini sanıyorlarsa yanılıyorlar. Gelecek günler, sınıfın özgücünü yükselterek, sarı uzlaşmacı, devlet sendikacılığının tüm etki ve etkinliklerini yok edeceği günler olacka.

(Haberi baskıya girerken aldığımızdan, "anlaşma"nın tam içeriğini, işkollarına dayalı detaylarıyla gelecek sayımızda sunacağız.)

Bu sayımızdan başlayarak bu köşemizde işçileri doğrudan ilgilendiren ücret, emek, işgücü artık-değer, sömürü, sermaye... gibi temel kavramlar üzerinde duracağız. İşçi arkadaşlarımızın özellikle istedikleri ve önerdikleri konuların ve bu yazıdan başlayarak yazılara ilişkin düşünce ve eleştirilerinin bize iletilmesiyle, daha eksiksiz, daha istenilir ve daha ortak bir üretim vereceğimize inanıyoruz. İŞÇİLERİN SESİ

ÜCRET

İşçinin çalışmasını sağlayan işgücüne öde[nen] parasal karşılıktır.

Ücretlilik ilişkileri, insanların yaşamına, kapitalizmle birlikte egemen olmaya başlamış ve giderek yaygınlık kazanmıştır. Kapitalistler, sömürülerini sürdürmek ve sürekli kılmak için ücretlilik düzenini değişmez ve sonsuz olarak gösterirler. Oysa ücretlilik ilişkileri değişebilir ve geçicilik bir düzendir. Bu açıdan ücret, kapitalist sömürünün değişik görünümlerinden biri olarak ortaya çıkmıştır.

ÜCRET; İŞGÜCÜ SATILARAK SAĞLAYAN BİR GELİRDİR

İnsanlar elde ettikleri gelirlerle ihtiyaçlarını karşılarlar. Sözgelimi bir ticari, sınai yada tarımsal işletmeden kar elde edilir. Bir arazı parçası, bir su kaynağı gibi doğanın maddi zenginlikleri kiraya verilir ve rant alınır. Borç olarak verilen bir paradan faiz sağlanır. Bunların hepsi birer gelirdir. Belirttiğimiz bu gelirlerin hiçbirisi, gelir sahiplerinin emek ve çalışmalarının karşılığı değildir. Çünkü bu gelir sahipleri, çeşitli ekonomik zenginlikleri, ticari işletmelere, fabrikalara, makinalara, sermayeye hükmeder.

(Kapitalist toplumda üretim araçları yeni fabrikalar, makinalar, madenler, toprak...küçük bir azınlığın özel mülkiyetindedir. Üretim araçlarını ellerinde tutan patron, işveren, burjuva dediğimiz bu azınlığa KAPİTALİST SINIF denir.)

Ücret de bir gelirdir. Fakat yukarda saydığımız kar, rant, faiz gibi gelirlerden farklıdır. İşçilerin, işgücünden başka satacak, gelir getirecek maddi zenginlikleri yoktur. İşgücünü satarak, çalışarak gelir sağlarlar. Demek ki ücret, işçilerin emek ve çalışmalarıyla elde ettikleri bir gelirdir.

(Kapitalistlerin özel mülkiyetindeki üretim araçlarında üretim işçiler tarafından toplu olarak yapılır. İşte üretim araçlarına sahip kapitalistler tarafından sömürülen, işgücünden başka satacak geçim kaynağı olmayan çoğunluğa İŞÇİ SINIFI-PROLETARYA denir.)

ÜCRET; ŞİÇİNİN ÇALIŞMASINI SAĞLAYAN İŞGÜCÜNE ÖDENEN PARASAL KARŞILIKTIR

Kapitalistlar sömürülerini gizlemek ve böylece daha uzun süre sürdurmek için, ''ücret,

işçi emeğinin karşılığıdır'' derler. Oysa ücret, emeğe karşılık değil işgücüne ödenen fiyattır. İşçinin üretim sırasın harcadığı işgücüne karşılık ödenen paradır. Çünkü işçiler kapitalistlere emek değil işgücü satarlar.

O halde emek ile işgücü birbirinden farklıdır. Peki emek ile işgücü arasındaki fark nedir?

İşgücü, işçinin çalışma süresi içinde harcadığı beden ve zihin gücüdür. Üretim anında harcadığı bedensel-zihinsel enerji, yetenektir. Maddi bir güçtür, canlı bir güctür ve ortadadır. Bu bakımdan işgücü kapitalizmde satılan bir mal durumdadır.

Emek ise, üretimden önce ortada değildir. Bu yüzden alınıp satılması mümkün değildir. Emek ancak işgünün harcanması sonucunda üretilen maldan ortaya çıkar. Üretimin tamamlanması ile üretilen mala geçer.

İşçi çalışabilmek, işgücünü harcayarak üretimde bulunabilmek için ailesiyle birlikte beslenmek, barınmak, giyinmek... zorundadır. Çalışma gücünü koruyabilmek, yaşayabilmek için geçinmek, canlı ve sağlıklı olmak zorundadır. Ayrıca işçinin yetişmesi, beceri kazanması ve ustalaşması da gerekir. İşgücünün de bir değeri vardır. Onun için işgucünun hergün yeniden üretilmesi gerekir.

İşgünün değeri, işçinin ve ailesinin geçimine, barınmasına, ısınmasına, giyinmesine ve işçinin yetişmesine, ustalaşmasına (işgücünün üretimine) yetecek masraflar, değerler toplamıdır. İşgücünün değeri, (tıpkı işçinin ürettiği malgibi) üretimi için gerekli olan ortalama emek miktarı ile ölçülür.

Her mal bir emek ürünüdür. Belirli bir zaman parçası içinde üretilir. Öyleyse emek miktarı da ancak malın üretiminde geçen zaman parçası ile ölçülür. İşçilere ücretleri de harcadığı işgücü karşılığında saat karşılığı olarak ödenir.

Usta işçi, acemi, yaşlı yada çocuk işçiye göre daha hızlı çalışır, daha çok üretim yapar. Üretilen mallar topluca üretilir, tek bir işçinin emeği ile değil toplu emekle ortaya çıkar. İşte ortalama olarak alınan çalışma yoğunluğu, ustalık sonucu gerçekleşen emeğe TOPLUMSAL ORTALAMA EMEK denir.

Her malın değerinin bir parasal ifadesi vardır. Buna fiyat deriz. İşte ücret, işgücüne kapitalist tarafından para olarak ödenen fiyattır.

Ücretli işçi, işgücünü satıp satmama kararını verirken gözönüne ücreti alır. Çünkü kendisinin ve ailesinin yaşamını sağlayacak olan ücrettir. Açlıktan ölmemek için işgüçlerini ücret karşılığında satarlar.

Kapitalist ise, artık-değer yaratan bir mal olarak işgücünden yararlanıp işçiyi sömürür. Çünkü işgücü, kendi değerinden daha fazla değer yaratan tek maldır. Bu özelliğiyle diğer mallardan farklı, özel bir maldır.

KAPİTALİSTİN SÖMÜRÜSÜNÜN KAYNAĞI ARTIK-DEĞERDİR:

Kapitalist toplumda herkes ücret geliriyle geçimini sürdürmez. Örneğin kapitalist daha fazla paraya sahip olmak için parasını üretimde kullanmak için mala çevirir. Üretim sonrası, ise, üretilenleri satarak yeniden paraya çevirir. Kapitalistin üretim sonucunda cebine giren para, üretimin sürmesi için cebinden çıkan paradan çok fazladır. İşte, böyle kapitalist oturduğu yerde kar eder, gelir getirir, sermayesine sermaye kadar. Kendileri çalışmadığı halde, kendi işlerinde başkalarını çalıştıran kapitalistlerin bu gelirlerinin, maddi zenginliklerinin kaynağı nedir?

Kapitalist üretim, üretilenleri piyasada satmak ve kar etmek için yapılır. Piyasada satılmak ve kar etmek üzere üretilen ürünlere de mal adı verilir. Üretim sonucunda elde edilen kar mal, örneğin bir ayakkabı, buzdolabı, elbise... bir ihtiyacı giderir. Dolayısıyla bir değer taşır. Buna malın kullanım değeri diyoruz. Aynı mal piyasada satılır, mal karşılığında değiştirilir. Demekki bir de alım-satım yada değişim değeri taşımaktadır. Kısaca buna değer diyoruz.

Demekki işçi, işgücünü harcayarak bir değer üretmektedir. İşte bu değerin bir kısmı işçiye ücret olarak ödenmekte, değer önemli kısmı ise, kapitaliste artık-değer olarak gitmektedir. Kapitalist elini bile dokundurmadan üretim sonucu elde edilen değerden ''aslan payını'' almaktadır.

Diyelim ki, kapitalist üretilecek birmal için 400.000.TL lik masraf yapsın. İşçi 8 saat çalışarak piyasada 1.000.000.TL'ye satılan birmal üretsin. Kapitalistin yaptığı masrafı çıkarırsak, işçi 8 saatte 600.000.TL lik bir değer üretmiş olmaktadır. İşçiye ücret olarak ödenen 150.000.TL olduğuna göre, geriye kalan 450.000.TL artık-değer olarak kapitaliste gitmektedir. Diğer bir deyişle işçi, 2 saat ücret için çalışırken, 6 saat kapitalist için [...] olmaktadır.

İşçinin, kendisine ücret olarak [...] 150.000.TL'lik değeri ürettiği 2 saat[...] na GEREKLİ ÇALIŞMA SÜRESİ [...] ğer 450.000.TL'lik artık-değeri üret[...] atlik zamana ise FAZLA ÇALIŞMA[...] Sİ denir. Yine çalıştığı 2 saatlik za[...] de harcadığı emek ÖDENMİŞ EM[...] 6 saatlik zamanda harcanan emek [...] list tarafından elkonulan ÖDE[...] EMEK'tir.

Kapitalistin gaspettiği ödenme[...] yani artık-değeri (450.000.TL), iş[...] olarak ödediği ödenmiş emeğe böl[...] mürü oranını buluruz. Örneğimize [...] Sömürü Oranı = 450.000.TL % 1[...] 100 = % 300'dür.

SERMAYE KAPİTALİST TARAFINDAN ELKONULMUŞ İŞÇİ EMEĞİDİR:

Görüldüğü gibi kapitalistlerin mad[...] liklerinin, sermayelerinin kayn[...] değerdir. Yani işçilerin ödenmemiş [...] Sermaye de işçilerin gaspedilmiş ö[...] emekleridir. Sömürü işte böyle ger[...] tedir. İşçilerin daha çok sömürülm[...] cu sermaye her geçen gün hızla bü[...] bununla bile yetinilmemekte, kapit[...] ğişik yollarla sömürülerini artırm[...] maktadırlar.

Yerel Seçimler, Siyasi İktidar ve İşçi Sınıfı

● ***Yerel seçimlerin sonuçları önümüzdeki siyasi gelişmelerin ön habercisidir. 12 Mart ve 12 Eylüllerin, Türkiye'nin gündeminden çıkmadığının ve onlara varıncaya kadar bir dizi sıcak siyasi, toplumsa, ekonomik olayların yaşanacağının da göstergesidir.***

Yerel seçimlerin sonuçları, Türkiye'nin siyasal tablosunda oldukça ilginç bir görüntü ortaya çıkardı.

NAP, oy potansiyelini önemli ölçüde yitirerek ağır bir yenilgi aldı. SHP klasik oy oranını biraz aşıp, ülke genelindeki belediye başkanlıklarının büyük çoğunluğunu kazandı. DYP, genel seçimlerin ölçüsü olan il genel meclislerinin belirlenmesinde önemli bir atak yaptı. Dikkat çeken diğer bir nokta ise 12 Eylül sonrasında siyasal parti olarak marjinal konumda olan RP ve MÇP'nin ülke genelindeki oylarını arttırması oldu.

Böylesi bir gelişme tüm kamuoyu yoklamalarını boşa çıkartmıştır. Halk kitlelerinde yoğun tepkinin ANAP'ta somutlanması, ANAP'ın oy oranının düşmesinin başlıca nedeni olmuştur. Toplumun suskunluğunun altındaki birikim yerel seçimleri bir genel seçim havasına büründürmüştür. Gelişmeler, aynı zamanda kitlelelerin, 12 Eylül şokunu, düzen sınırları içinde de olsa kırmaya yöneldiğine işaret etmektedir. Kitlelerdeki bu somut tepki, siyası düşüncelerle değerlendirilmesi gereken bir potansiyeli içinde taşımaktadır.

ANAP ALANLARA ÇIKMADI, ALANLARI DEMİREL VE İNÖNÜ KULLANDI

Uygulanan ekonomik politika, emekçi güçleri gün geçtikçe daha fazla açlığa, yoksulluğa mahkum etmektedir. ANAP'ın Haliç'i temizlemesi insanların karınlarının gurultusunu durduramamıştır. Ekonomik politikalarda, Eylül rejiminin getirdiği korkunç olanaklara rağmen, istenen dengeler bir türlü yakalanamamıştır. Enflasyon ve ekonomik kargaşa, uluslararası finans çevrelerini ve yerli işbirlikçilerini bile rahatsız eder bir durumdadır. OECD, IMF raporlarında kırmızı sinyallerin verildiği bir dönemde, yapılan yerel seçimler ve sonuçları finans çevrelerini düşündürmektedir.

IMF ve Dünya Bankası, Türkiye'nin bu noktaya gelmesinde kusurları olup olmadığı konusundaki iç tartışmalarında; ''Bu noktaya gelinmesinde suskunluğumuzun rolü oldu mu?'', ''Özal'a, hükümete yönelik eleştirilerin üstü kapalı ve ihtiyatlı yapılması hatamıydı?'' gibi sorulara cevap aramışlardır.

Yerel seçimler döneminde bir türlü kitlelelerin önüne çıkmayan Özal, alanları Demirel ve İnönü'ye bırakmıştır. Alanları tercih etmeyen Özal, aynı zamanda yerel seçimlerde başkan adaylarının önemini bildiği halde yaptığı propaganda çalışmalarında özellikle partiyi ön plana çıkarmıştır. Yerel seçimler sonrasında kitle tabanını kaybettiği ve ancak yüzde 22 oy alabildiği halde ''1992'ye kadar iktidardayım'' demektedir. Bu gücü, Amerikan Dışişleri Bakanı'nın açıklamalarından tutun da, Dünya Bankası heyetinin ''uygulanan politikalarda değişme olmayacak, hatta iyileşme olacak, çünkü ekonomiyle ilgili birimler başbakan Özal'a doğrudan erişebilir'' sözlerini, Dünya Bankası başkanı Barber Conable'nin ''Türkiye'de ortaya çıkan çizgi bizim ilgiyle izlediğimiz bir durumdur. Türkiye ile süre gelen diyaloğu devam ettirmek istiyoruz. Seçim sonuçlarının O'nun (Özal) için kötü olduğunu biliyorum. Nitekim kabineyi değiştirdi'' gibi açıklamalarına varana kadar bir çok yerden almaktadır.

Özal'ın bu tutumu, onun inatçılığından, hırçınlığından gelmemektedir. Türkiye'yi açık bir pazara çevirme görevini siyasal platformda Özal'dan iyi gerçekleştirecek alternatif yoktur. İşte bu noktada uluslararası finans çevreleri ve onun yerli işbirlikçileri, Özal'dan desteklerini çekmeyip, ''devam'' demektedirler. SHP ve DYP ise hem siyasal kadro, hem de siyasi ekonomik programlar olarak bu çevrelerden referans almış değillerdir. Bu noktada Özal'ın ''ben politikacı değilim, teknik adamım'' demesi anlam kazanmaktadır. Gerçekten egemen çevreler Özal'dan politikacı olmasını değil teknik adam olarak hareket etmesini istemektedirler. Kitle tababını yitirmesine önem vermeyip, asıl olarak uluslararası iş bölümünde Türkiye'ye düşen görevi eksiksiz yerine getirecek ekonomik politikaları kan, gözyaşı ve açlığa rağmen sürdürecek alternatife ihtiyaçları vardır. İşte bu alternatif Özal'dır.

Özal'ın bu konumlanması ve yerel seçimler sonrası ANAP'ın kitle tabanındaki kaymanın getirdiği gelişmeler, siyasal iktidarın yapması gerekenleri (ağırlıkta ekonomik açıdan) hızla gerçekleştirme zorunluluğunu yaratmıştır.

Siyasal iktidarın islami hareketle ilişkilerini de bu noktada değerlendirmek gerekir. 12 Eylül rejimiyle, devletin yeniden yapılanması sürecinde, ümmetçi, muhafazakar bir toplum yaratmak için islami hareketin gelişmesine izin verilmiştir. Devlet denetiminde ve desteğindeki bu gelişim, ideolojik olarak da topluma şırıngalanmaya çalışılmıştır. 12 Eylül rejiminin, ''Atatürkçü'', ''Laik'' söylemleri, ideolojik gıdalarını buradan almıştır. Fakat 12 eylül'le yeniden organize edilmeye çalışılan devlet-toplum ilişkisinde yabani otlar türemiştir. Yabani ot görünumunde olan islami gelişmenin, ekonomik ve siyasi karar noktalarında söz sahibi olması uluslararası finans çevreleri ve yerli işbirlikçilerini rahatsız etmiştir. Çünku sistemin entegrasyonunun ve entegrasyonda Türkiye'nin konumlanmasının böylesi bir gelişmenin doğruacağı olumsuzluklara tahammül etmesi mumkün değildir. İşte ANAP'ın altının boşalması, Özal'ın manevra kabiliyetini geliştirmiş, O'na siyasi ve ekonomik karar noktalarında bulunan yabani otları temizleme fırsatını vermiştir.

PARABABALARI, ''EKONOMİK POLİTİKALARDAN TAVİZ YOK'' DİYOR

IMF ve Dünya Bankası, kaynakların seçime dönük kullanılmasının tehlikelerini iç yazışmalarında belirtmiştir. Bu yönde uyarı yapılmasının nedeni olarak da, uluslararası politikanın önemini göstermektedirler. ''Biz heyecanlı davranmayız. Bu hükümete seçime giderken 'sen ekonomiyi mahvediyorsun' dersek seçimi etkilemiş oluruz'' diyerek, gerektiğinde Türkiye'nin dış borç almaya gidebileceğini, erken seçim beklentisinin sağlıklı olmadığını belirtmişlerdir.

Fakat kitlelelerdeki tepki, düzen sınırları içinde kaldığı halde, egemen çevreleri yeni uyarıların, yeni senaryoların yapılmasına itmektedir. Sabancı, ''sanayici güçlü hükümet ister'' derken, TÜSİAD başkanı, ''ekonomik durumdaki kargaşa önemlidir. Yatırımcı, 5-10-15 yıl sonrasını görmek ister'' gibi açıklamalar yapmaktadır. Ama esas kaygıyı, Merkez Bankası başkanı Rüşdü Saraçoğlu ve DPT Müsteşarı Ali Tigrel'in ABD ziyaretlerinden sonra, ''Siyasi istikrarsızlığın yabancı sermayeyi tedirgin eden tarafı, beklenmedik bir siyasi değişiklik sonucunda ülkenin ekonomik kurallarında büyük bir değişiklik olması ihtimalidir'' açıklamalarında görmekteyiz.

ÇANLAR KİMİN İÇİN ÇALIYOR?

Ülkenin yerel seçimler sonrası, ekonomik, siyasi tablosunda yaşanan bu gelişmelerin yanısıra, özellikle işçi sınıfı ve farklı toplumsal kesimlerin hoşnutsuzluğu, tepkiselliği yükselmektedir. 12 Eylül'ün yarattığı (grevlerin yasaklanması, toplu sözleşme görüşmelerinin YHK'na bırakıldığı, en ufak ekonomik, demokratik talebin şiddetle bastırıldığı) koşullar bile egemen yapının istikrarını sağlayamamıştır, sağlayamaz da, Çünkü sorun, yapısal bir sorundur. Ülkemizde kapitalizm çarpık, başından ber iemperyalizmin güdümünde gelişmiştir. Bu yukarıdan aşağı ve dışa bağımlı gelişim, sermaye birikiminin zayıflığı vb. nedenlerden dolayı sürekli bir iktisadi bunalım yaratmakta, egemen blok içinde ve egemen blokla halk arasındaki çelişkilerde ifadesini bulan siyasal boyuta da yansımaktadır.

Ülkenin bu sosyo-ekonomik karakteri 12 Eylülleri devreye sokmaktadır. Ancak, şiddet, zor ve kan genel bir politika olsa da sistemin çarkları dönmemektedir.

Yaşadığımız dönem, bunun en iyi göstergesidir. Sınıfın siyasi örgütselliğinin olmadığı bir durumda, 9 yıllık birikim patlaması 12 Eylül yasalarını kâğıt üzerinde bırakmış, egemenlerin istikrarlı iktidar rüyalarından uyanmalarına neden olmuştur. Emekçi halkların siyasi platformdaki eksikliklerine, örgütsüzlüklerine, dağınıklıklarına rağmen işçi sınıfı ayağa kalkmıştır. Ülke genelinde, işçi sınıfı tarihindeki en yoğun eylemlilikler gerçekleştirilmiştir ve gerçekleştirilmektedir. Bu gelişmelerden, egemen sınıflar, siyasi iktidar ve sendikal platformdaki çanak yalayıcıları ürkmüştür. Çünkü, çanlar onlar için çalmaktadır. DYP, SHP, MÇP, RP gibi partilerin ise, kendiliğinden ve ekonomik temelde gerçekleşen gelişmeleri tekrar düzene aktarma girişimleri gözle görülmektedir. Özal'ın yenilmesiye, işçi sınıfının ekonomik temelli taleplerinin bir noktada çakışması düzen partilerini hararetli bir çabaya itmiştir. Sendikal platformdaki etkinlikleri doğrultusunda, gereğinde sert çıkışlara, gereğinde eyleme var'an hareketlenmelere zorlanmışlardır.

İşçiler, ülkedeki siyasi gelişmenin yansıması olan, sendikal platformdaki bu olayları kavrayabilmeleri, girdikleri hertürlü ekonomik, demokratik mücadelenin maddi ve [...] nuçlarını leyhlerine kullanabilece[...] larını yaratmalıdırlar. Bu, bugün[...] platformunda yapılması gereken [...] revdir. İşçi sınıfının yeni bir eyl[...] karşılaşmaması için böylesibir dur[...] leyecek örgütselliğin ivediliği ort[...]

12 Eylüllerin sonuçlarını en ağır [...] şayan işçi sınıfı, mücadelesini kalıc[...] nitelikleştirecek örgütselliğini ya[...] Bugün sınıfın bir dalga şeklinde y[...] lemliliği yeniden düzen kanalların[...] lıdır. Bunun yolu işçi sınıfının ken[...] nıf olma bilinciyle, sendikal platf[...] alanında gerçek anlamda söz ve k[...] olmasından geçmektedir. Mücade[...] ğı olan işyerlerinde yaratılacak ör[...] sınıf ve kitle sendikacılığının adım[...] lıdır. En basit ilişki ağları sisteml[...] bu ilişkilerin bütün aşamalarında i[...] tif katılımı sağlanmalıdır. sendik[...] gerçek anlamı verilerek yaşama ge[...] Sınıfın, üretimden gelen silanının k[...] Devrimci sendikal yapılanmanınya[...] la mümkündür. bu süreç, sendika[...] lenen birkaç sendika ağasının bura[...] dığı, her türlü etkilerinin yok edild[...] özgücünün sendikalara oturtulduğ[...] tir. Bunun adımları, sınıfın demo[...] yışının bugünden geliştirildiği, işy[...] leri ve konsey örgütlenmelerinin ya[...] la atılacaktır.

İşçi sınıfı, ancak özgücüyle geli[...] pılanmalar sayesinde yeni 12 Mart[...] lüllere direnebilir. İşçi sınıfı, hak[...] cadelesini ve demokras ikavgasın[...] mevzileri yaratıp, geliştirerek ve [...] verebilir.

26 Mart seçimleri sonrasında tü[...] işçi sınıfı mücadelesini düzen içind[...] rışına girmekte ve Özal'ın gözden d[...] da ''onun kaldığı yerden en iyi [...] ederiz'' mesajını ''malum'' çevrele[...] tedirler. İşçi sınıfı daha önce def[...] diği bu filmi bir daha izlememek [...] örgütlülüklerini yaratıp, geliştirm[...]

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Haftasının Ardın[...]

● ***Hafta için yapılan harcamaların tümü işçilerden kesilen para cezalarından sağlandı.***

● ***Hafta sonunda bilinen açıklama yapıldı: ''Sorun Devlet, İşveren ve İşçi Sendikalarının ortak çözümü ile ortadan kalkar.''***

Bu yıl 3. ncusu yapılan İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Haftası, 4-10 Mayıs tarihleri arasında çeşitli toplantı ve konferanslarla gerçekleştirildi.

Hafta dolayısıyla, 4 Mayıs'ta Ankara'da yapılan toplantıya Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut Türk-İş Eğitim Sekreteri Mustafa Başoğlu ve uzmanlar katıldı.

Çalışma Bakanı Aykut yaptığı konuşmada ''Ülkemizde iş kazalarında hergün 4 işçinin hayatını kaybettiğini, 7 işçinin sakat kaldığını'' ve ''her yıl 200 milyarlık bir üretim kaybının söz konusu olduğunu '' belirtti.

''En çok iş kazalarının meydana geldiği inşaat, Maden ve Metal işkollarıyla, boya, kurşun, kömür vb. kullanılan işyerlerinde de denetimlerin çok yönlü olarak sürdürüldüğünü aktaran Aykut, ''Bu sorunun çözümünü yalnızca Bakanlığımız ve Devletten beklememeliyiz'' dedi.

İşçi sağlığı ve işgüvenliği konusunda ''işçi işveren ve devlete büyük görevler düştüğünü ''kaydeden Bakan Aykut ayrıca ''iş kazalarının kader sayılamıyacağını eğitim ve gerekli tedbirlerle önlenmesi gerektiğini de '' sözlerine ekledi.

Aykut'tan sonra kürsüye gelen Türk-İş Eğitim Sekreteri Mustafa Başoğlu ise konuşmasına ''haftayı çok yararlı bulduğunu'' belirterek başladı. ''Basına, TRT'ye ve Bakanlığa konunun canlı tutulması için büyük görevler düştüğünü'' söyleyen Başoğlu ''Ülkemizde maalesef işgüvenliği ve işçi sağlığına önem verilmiyor'' dedi. Bu konuda son 5 yılı örnek göstererek konuşan Başoğlu ''Bu dönemde meydana gelen iş kazalarında 5966 kişi ölmüş, 13320 kişi de sakatlanmıştır. Ayrıca aynı dönemde 3116 kişi de meslek h[...] yakalanmıştır'' dedi.

Mustafa Başoğlu, Türkiye'nin U[...] Çalışma Örgütü'nün hazırladığı y[...] lere uyınadığını belirterek, sendik[...] da olduğu gibi bu alanda kötü sın[...] nı kaydetti.

İş kazaları ile ilgili olarak yapıla[...] ların ve düzenlenmiş olan bu Ha[...] ücretlerinden kesilen cezalarla yap[...] taran Başoğlu ''Demek devlet bu[...] nelik harcamada bulunmak istem[...]

İşçi sağlığı ve iş güvenliği sorun[...] mü için ''Hükumet - işçi-işveren-[...] telerin müşterek çalışmasını'' şar[...] şoğlu Türk-İş üzerine düşen[...]

Devam[...]

İŞÇİ ARKADAŞ,
Öğrenmek ve anlatmak i[...] lerini bize yazabilirsin.

...üksek Fırınların Sıcaklığı Demir Çelik İşçisinin Eyleminde

...emir Çelik işçisi ilk kez grevde

...elik-İş Sendikası "Ekonomik haklarımızı almakta ...rlıyız" diyor.

...imdi görev, bu mücadelenin düzen partilerine değil, işçi ...nın çıkarlarına hizmet etmesi olmalıdır.

...buk Demir-Çelik grevde. Yüksek fırın-...eşinin karşısında, en ağır çalışma ko-...nda ter döken demir çelik işçisi 4 Ma-... beri grevde. Tesisin 52 yıllık tarihin-...çekleştirilen ilk grev bu. Gerçi 1978'de ...lik iş bırakma eylemi yaşanmış ama bu ... grev 120 bin nüfuslu kentin ve bölge-...ndamarı tesiste ayırımsız herkesi etki-...bir olay. Yıllardır "boğaz tokluğuna" ...ni bile aratacak ekonomik zorluklarla ...n işçiler, bugün bütün baskı tehdit ve ...alara karşın grev gömleklerini giyip ...k 2 aydır uzattıkları sakallarıyla diren-..., mücadelenin onuru ile yaşıyorlar.

...abük Demir-Çelik'te 8500 dolayında iş-...şıyorlar. 1300 işçi tesislerin yaşamsal ...leki makina ve fırınların bakımın de-...tirmek için grev dışındalar. Mart ayı ...da başlattıkları sakal bırakma eylemleri ...boyunca devam edeceği belirtiliyor. ...i olduğunu açıklayan Çelik-İş Sendikası ...nı "problemlerin yaratıcısının hükümet ...SS olduğunu" söylüyor. Hükümetin ve ...'in katı tutumlarıyla doğan grevin ...lması vatan hainliğidir" diyor. Ve bay-...nrası açlık grevine gideceğini açıklıyor-...YP'li Başkan her grevin işçi sınıfı için ...ul olduğunu ve dostu düşmanı tanıyıp, ... durunca hayatın durduğunu bilmiyor ...rek. Grevin üretenlerle yönetenler ara-...küçük bir savaş olduğunu bilmiyor ol-...k. Ama yinede işçilerin insanca yaşam ...irdikleri mücadelede işçiler için "ölüm ...na" gitmek saygı duyulacak davranış. ...işçiler için...

...abük Demir-Çelik'te son toplu sözleş-...den kalan aylık ücret 125.000 lira dola-... Bunun yanısıra 80.000 lira alan pek ...çi var. Sendikanın MESS'e götürdüğü Toplu Sözleşme Taslağı işçiler arasında dü-zenlenen anketle belirlenmiş. İşçiler 1980 ön-cesi alım gücüne ulaşabilmek için ücretlerinin 1 ton demir parasına çıkarmak istiyorlar. Bu da son zamlar öncesindeki 700 bin lira dola-yında bir rakkama ulaşıyor. İşçilerin bu istek-lerindeki kararlılığını kırabilmek için MESS'-in İş yasasının 17. maddesine dayalı işten at-ma tehditleri, rüşvetleri hatırlardan çıkmaya-casına kazınmış.

Grevin işçilerde yarattığı coşku bazı işçiler-ce oldukça sağlıklı değerlendirmeler yapma-yıda beraberinde getiriyor. Bugün ekonomik hakların kazanılması doğrultusundaki coşku-lu duyarlığın, sendikal ve demokratik hakla-rın kazanılması yolunda çabaları da içermesi gerektiğini söylüyorlar. Çünkü grevin para-sal hakların azami olarak kazanılmasını ge-tirdiğinde bu kazanılanların kalıcılaşmasını sağlamanın yolunun demokratik haklarında kazanılmasından geçtiğini söylüyorlar. Ücret-lerdeki artışların bir kaç ayda yeni zamlarla, vergilerle eriyip gitmemesi için yaşanılan dü-zende özgürce hareket edebilme haklarını da kazanmak gerekir. Diğer taraftan nasıl talep-leri işçiler belirlediyse sözleşmenin imzalan-masında da kararın işçilerde olması gerekiyor. Bunun için işçilerin güçlerinin sendikalarının yönetime oturması gerekmektedir. Bu gücün oturması da işyerindeki örgütselliklerle sağ-lanmalıdır. Tüm işçileri kucaklayan, tüm so-runların tartışılıp kararlara bağlandığı, sen-dika yönetimlerinin bugünkü kararlı tavırla-rını sürdürmeyi sağlatacak olan, işçiler ara-sında yılgınlık, ayrımcılık oyunlarını engelle-yecek olan,. işçilerin istek ve başarılarının bazı siyasi çıkarlar doğrultusunda kullanılmasına izin vermeyecek olan, hayatı daha iyi kavra-mak için gerekli bilgilerin işçilere ulaşmasını sağlayacak olan bu işyeri örgütsellikleri ola-caktır. Bir dilim ekmeği paylaşmayı, bir işçi-nin çocuğunun hastalığıyla ilgilenmeyi, diğer işyerlerinde çalışanlarla ve halkla dostça sı-cak ilişki ve dayanışmayı bu örgütselliklerle sağlamak mümkündür.

Yüksek fırınların kavurucu ateşi, haddeha-nelerin yaşamı köreltenyorgunluğu, makina-ların uğultularını yaşayan demir-çelik işçile-rinin mücadelelerinde geldikleri grev nokta-sından başarıyla geçmeleri, yarattıkları birli-ğin kalıcılığını sağlayan işyeri örgütsellikleri ile sağlanabilecektir.

Grevdeki üç işçinin bizlere aktardıkları gre-vin ve gelecekteki başarıların ışıklarını göster-mektedir.

Nevzat Salbaş- Yurtdışından ithal edilen demir çubuklara ödenen paranın bir kısmı iş-çiye ödenseydi greve gidilmezdi. İşveren bize göz dağı vermek için manevra yapıyor. Önce grevimizi kilitledi sonra yapabilirsiniz diye ya-sağı kaldırdı. Bizim isteklerimizi kabul etme-mekle bizleri zor duruma düşüreceğini sanı-yor. 1980 öncesi ücretlerimizle taksitle otomo-bil bile alabilirken, bugün çocuğumuzun def-ter kalemini taksitle alır olduk. Bugün işçiler olarak siyasi düşünce ayrılıklarımızı bu aşa-mada bir kenara atıp birlik içindeyiz. Gerek-tiğizaman durum değerlendirmesi yapıp ge-rekli gördüklerimizi başkanımız aracılığıyla yapacağız.

1 Mayıs'ta işçilere sıkılan kurşunu hiçbir za-man kabul edemeyiz. İşçinin amacı anarşi ya-ratmak değil ki... Karabük'te 1 Mayısı ikti-darın kendine malzeme yapmaması için kut-lamadık. Özgür ülkelerde kutlanan 1 Mayıs'ı ileriki yıllarda kutlayacağız.

Adil Obay - Özal'ın sendikalara karşı yıl-lardır vermiş olduğu mücadele "az ücret-çok emek" politikasıdır. Burada da bunu uygu-lamaya çalıştı. Bu sömürüyü yoğunlaştırma-ya yöneliktir. Nasıl ki pamuk üreticisine az taban fiyat verilince Sabancı'nın çıkarı artı-yor, burada da tonu 700 bin TL. olan demi-rin tonunun 1 milyon liradan piyasada satıl-masıyla sömürü katmerleniyor. İşçinin alın-teri çıkar gruplarına teslim ediliyor. ANAP'-ın gitmesi lazım. Ama alternatif olarak gös-terilen DYP ve hatta SHP'nin ondan farklı yapacakları birşey yok. Çözüm sömürünün ortadan kalkmasıdır. Yani sorun iktidar so-runudur işçiler için. Sendikal mücadelenin ge-lişmesinin yolu açılmadıkça ekonomik hak-larda istenilen düzeye ulaşılamaz. Sendika bizlere yeterli eğitim vermiyor. Eğitim işve-ren tarafından yapılıyor. Sendikanın maddi olanaksızlıkları da var. Aylık bir bülten bile çıkaramıyor. Sendika eğitim sekreterliğinin çalışmaları hep sözde kalıyor. Küçük sohbet toplantılarını geçmiyor.

Taner Canyurt- İşçilere eğitim özellikle ve-rilmiyor. Siyasi mücadeleden uzak tutmak için verilmiyor. Siyasal anlamda "benim ye-rim neresidir" diye eğitilmiyorlar. Buraya eği-tim için getirilen profesörler, uzmanlar ken-di siyasi görüşleri doğrultusunda eğitim ver-diler. Hiçbiri işçilerinsınıfsal bir güç olduğu-nu, sınıf bilincine ermemiz için eğitim yapma-dılar. Sadece hastalanınca SSK'ya nasıl gidi-lir, vizite kağıdı nasıl doldurulur, milli devlet nedir, milli ekonomiye katkın nedir diyerek konuştularda konuştular. Ancak zaman geç-tikçe işçiler olarak siyasal bir güç olduğumu-zu kavradık. Mücadele sendikal ve siyasal alanda yoğunlaştı. İşçilerin bu kendi kendi-ne bilinçliğinden korkuya düşenler "enflas-yonun nedeni işçi ücretleridir" diye dersler ve-rilmeye başladı. İşçilere "sen siyasete karış-ma, makinanın başında üret" dediler. Dün-yadan haberimiz olmasın istiyorlar. İşçiyi uyutmaya çalışıyorlar. Bugün sendikal örgü-tümüzle ekonomik mücadele veriyoruz. Öğ-rene öğrene mücadeleyi geliştireceğiz. Elimi-zi kolumuzu bağlayan bu yasaların değişme-si için uğraşacağız. İşçiler güçlerini siyasal alanda kullanmadıkça başarıya ulaşmak mümkün değildir.

Dünyanın her yanında işçi bayramı olarak kutlanan 1 mayıs ülkemizde de kutlanmalı-dır.

...intax'daki Gelişmeler İşyeri Komiteleri ve Düşündürdükleri

...şyeri komiteleri yalnızca günlük ve işyerine özgü sorunlarla uğraşmaz. ...ın sendikal mücadelesinin tüm boyutlarına müdahale ederek ...tselliği yükseltir.

...petkim-İş'e bağlı Mintax fabrikasının 9 ...ı işten atıldı. Üçü memur, ikisi sendi-...dayanışma aidatı ödeyen özel güvenlik ...lisi, dördü sendika üyesi olan çalışanla-... akitleri, kadro fazlalığı sebep gösteri-... feshedildi.

...nuyla ilgili olarak görüştüğümüz Min-...baştemsilcisi Rasim Güney şu bilgileri ...

...rkadaşlarımızın atılmasının nedeni, ni-... insanlar olup, kısım şeflerine boyun eğ-...leridir. Kadro fazlalığı işverenin baha-...ir. Tam tersine kadro yetersizliği vardır. ...aydan sonra harekete geçtik ve işveren ...7/2 maddesiyle yani ihbar ve kıdem taz-...tı ödemeksizin işten atmakla tehdit etti. ...e bir dokuz kişi uygulaması daha olursa ...nızın "ya hep ya hiç" olacağını belirt-...şveren geri adım atmak zorunda kaldı."

... konuyla bağlantılı olarak Mintax işçi-...n işyerlerinde yarattıkları işyeri komite-...akkındaki açıklamalarında ise şunları ...di:

...Mintax'da 20 kişilik bir işyeri komitesi ...Kısımlar, çalışan işçilerin sayısına göre, ...teye temsilci veriyorlar. Bu oran genel-...100 kişiye 3 kişi 50 kişiye 2 kişi, 15 kişi-...kişi şeklinde. Gerek görüldüğünde işye-... sendika temsilcileri tarafından duyuru ...asılarak biraraya gelen komite üyeleri, ...ları çözmek için toplanıyorlar. Bu so-...r genellikle pantolon, elbise vb. şeylerin ...nması, işyerinde işverenle çıkan uyuş-...kların çözülmesi doğrultusunda oluyor. ...inde bulunan sendika temsilcileri, kısım-...n, komite temsilcisi olarak da seçilebili-... Toplantılarda sorunlar tartışılıyor, oy ...iyle kararlar alınıyor. İşçiler, temsilci ...k komiteye seçtikleri arkadaşlarını yeter-...örüyorlarsa değiştiriyorlar. Bu görevi da-...i yapacaklarını düşündükleri arkadaşla-...etiriyorlar. Bu durum bizde sıksık yaşa-.... Bunun bir nedenini vardiyalar oluştu-...n, diğer bir nedeni de günlük ve işyeri-...zgü sorun olmadığında bir araya gelme-...aşanan sıkıntılar oluşturuyor."

MİNTAX'DA YAŞANANLARIN DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Eylül düzenlemeleriyle işten atılmaların ...laştırıldığı, işçi sınıfının her türlü ekono-... demokratik haklarının gaspedildiği bir dönemde, Mintax'da yaşananlar günlük ha-yatın bir parçası niteliğindedir. Mintax'da ya-şananlar günlük hayatın bir parçası niteliğin-dedir. Mintax işçilerinin yarattığı işyeri komi-teleri de böylesi saldırıları engellemek, sendi-kal platformda işçilerin örgütlü gücünü ya-ratmak açısından önemli bir gelişmedir. An-cak gene de bazı yapısal eksikleri içinde taşı-maktadır. Sorunu iyi niyetler çerçevesinde görmek de mümkün değildir. Çünkü işyeri komiteleri yapılanması, içeriği doldurulduğu ve bu anlamıyla yaşama geçirildiği noktada işlevlerini yerine getirecektir.

1) İşyeri komitelerini savunan sendikalar, böyle bir yapıyı savunmalarıyla birlikte, yu-karıdan aşağı bir organizasyona başlamalıdır-lar. Ancak bu organizasyon klasik anlamda, işçi işyeri temsilcisi, sendika ilişkisinden çıkar-tılıp, işyeri komitelerinin oluşturulmasıyla bir-likte bu ilişkilerin içi doldurulmalıdır. Yeni yapının doğuracağı ilişkiler geliştirilip, kalı-cılaştırılmalıdır.

2) İşyeri komitelerini savunan sendikaların yukarıdan aşağı gerçekleştireceği böylesi bir örgütsellik, sınıfın yerine başkalarının ne ni-yetle olursa olsun- dayatmaları şeklinde dü-şünülmeyip bu eğilimler varsa törpülenmeli, yok edilmelidir.

3) İlk başta insanların bir araya gelmesi için aynı sorunların yaşamaları doğaldır. Ancak yalnızca günlük ve işyerine özgü sorunların çözümünde kalınması, ilişkilerin geliştirilmesi açısından daralmalara neden olacaktır. Bu yüzden temel ve sürekli sorunlar da yakalan-malıdır.

4) Tabii ki, her işyerinin kendine has sorun-ları vardır. Bu sorunlar bir ayakkabı, elbise sorunu olabileceği gibi, işverenden doğan bir sorunda olabilir. İşyeri komiteleri bu ve ben-zer nedenlerle de doğmuş olabilir. Amacımız bu sorunları yaşayan her arkadaşımızı duyarlı kılmak ve çözümü doğrultusunda hareket ge-çirmek olmalıdır. Ama işyeri komitelerinin içeriği salt bununla sınırlandırılmamalıdır. Görevimiz yapının içeriğini doldurmak, geliş-tirmek, kalıcı ve işlevli kılmak olmalıdır. Bu-nun tek ölçüsü ilişkilerin bütününde işçilerin gerçek anlamda söz ve karar sahibi olması-dır.

5) İşçilerin yerine başkalarının karar ver-mesi engellenmeli, işçi sınıfı sendikal yapıya örgütlü gücünü oturtmalıdır. Her gün yaşa-dığımız şeyler, hem ekonomik hem de sendi-kal hak ve özgürlüklerimizi kazanmamız açı-sından işyeri komite ve konsey örgütlenme-lerinin önemini bize tekrar tekrar göstermek-tedir. İşte 1 Mayıs örneği. Teslimiyetçi uzlaş-macı birkaç yönetici kendi başlarına alana çıkma kararı aldı. Kendileri alanlara çıkma-yıp, işçileri polisle yüzyüze bıraktılar. Alan-lara çıkanları da suçlayıp, işin içinden çıkma-ya çalıştılar. Tepkilerin gelişmesinden sonra af dilemeye başladılar. 1 Mayıs'ta yaşanan vahşet yaşacaklarımızın ön habercisi gibi kar-şımızda durmakta. Bu sendika yöneticilerin-den hesap sormak da yeterli değil. Sorun bu sendikal anlayışı mahkum etmek, işçi sınıfı içinden silip süpürmek. İşyeri komite ve kon-seyleri böylesi bir yapılanmayı yaratacak Dev-rimci sendikal anlayışın nüvesi olarak devre-ye girmelidir. Görev kolay değildir. Zor ve uzun bir soluğu gerektirmektedir.

6) Devrimci sendikal yapılanmanın çekir-deği olan işyeri komiteleri ve konseyleri, işçi-lerin, ilişkilerin bütününde devreye girmesini ve sendikal yaşantının tüm boyutlarında ger-çek anlamda söz ve karar sahibi olmasını sağ-layacak yapılanmalardır.

7) Bugünişçilerin dışında, işçileri temsil et-meyen ve patronların belirlediği, sendikal bir işleyiş vardır. Yasalar ve yönetmelikler sen-dikanın organlarını kaç kişiyle yönetileceği-ni, yöneticilerin yetki ve sorumluluklarını gös-termiştir. İşlevini ise işçilerin ücret, sosyal hak gibi konulardaki haklarını korumak olarak belirtmişlerdir. Belirlenen süre içinde kong-relerini yaparlar, yöneticilerini seçerler. Yö-neticiler işverenle işçiler adına konuşup ücret-leri belirler. İşverenler bir tek onları tanır vb. şeyler yapılarak, işçiler bütün gelişmelerin dı-şında bırakılır.

Bu başaşağı duran sendikal yapının yerine, işçinin her şeyde belirleyici olduğu sınıf ve kit-le sendikasının yaratmak temel görevimizdir. Buna giden yolun ilk adımı işyeri komite ve konsey örgütlenmeleridir.

8) İşyeri komite ve konsey örgütlülüğü şu andaki sendikal yapıyı bürokratik bir yer ol-ma niteliğinden kurtarıp, sendikayı işçilerin sahiplenmesini sağlayacaktır. İşte işyeri kon-seyleri bu görevi, bugünden gerçekleştirerek, en geniş ilişkileri kapsamalıdır. İlişkileri amir memur, yöneten yönetilen ilişkisinden çıkar-tarak her işçinin yönetmeyi öğrendiği alanlar haline dönüştürmelidir. İşleyiş ve ilişkilerin her boyutunda kendi sınıf demokrasisini uy-gulamalıdır. Geleceğin gerçek demkorasisini yaratacak işçi sınıfının, bugünden bu ilişki-leri bulunduğu alandan başlayarak hayata ge-çirmesinden doğal bir şey olamaz.

9) Bu yapılanmanın, yani konseyin beyni olacak işyeri komitesi, ilişkilerin koordine edilmesini, nitelikleştirilmesini, kalıcılaştırıl-masını sağlayacak Devrimci sendikal yapının nüvesidir.

10) Önümüzdeki işverenler ve onların ça-nak yalayıcısı sarı faşist işbirlikçi sendika ağa-ları var. İlk başta bunların etkinlikleri darma-dağın edilmeli. Bulunduğumuz işyerinden, gerçekten sınıfların varlığını kabul eden, dü-rüst, tutarlı, kararlı unsurlarla hareket ede-rek, biraraya gelmenin koşullarını yaratma-lıyız.

11) Üzerimizdeki korku, duyarsızlık, mis-kinlik çemberinden kurtulup, mücadeleyi ka-lıcılaştırma yöntemlerinin yakalanması ken-di özgücümüzle oluşturacağımız işleri komi-telerini geliştirmekle sağlanabilir.

12) İşyeri komiteleri ve konsey örgütlenme-leri, sınıfın, sınıf bilimi klavuzluğuyla eğitim ve örgütlenmesini sağlayan bir organizasyon-dur. Günlük ve işyerine özgü sorunlarda bir araya gelmekle yetinen, eğitim, örgütlenme gi-bi temel konularda işlevli olmayan komite her zaman yapaylığı zafiyeti üzerinde taşıyacak-tır.

13) Eğitim konusu, kavramların öğretilme-sinden başlanarak somut olayların, durumla-rın temel alınarak sınıf biliminin kavratılma-sını içermelidir. Çalışırken, işe gidip gelirken sürüdürülecek eğitim, örgütlenme ile içiçe yü-rütülmelidir. Diğer işkollarından hayatın di-ğer alanlarından bilgi aktarımı sağlıklı karar-lar üretmeyi sağlayacaktır. Bu en basit gün-lükkonular üzerinde tartışmalar, gazete oku-yup değerlendirmelerle başlayıp düzenli çalış-malara doğru gelişecektir.

14) İşyeri komite ve konsey yapılanmasının örgütlenme anlayışı ve eylemliliğinin niteliği kendini karakterize edecek tek ölçüdür.

Yukarıda genel hatlarıyla belirttiğimiz şey-ler, bugün sendikal platformda yaratılan iş-yeri komitelerine yaşanması gereken sürecin nitelikleridir. Mintax'da ve birçok işyerinde gerçekleşen böylesi yapılanmalar, gerçek içe-riğine kavuşmadığı noktada gittikçe daralan ve altı boşalan ilişki ağlarını yaratacaktır. Sı-nıfın özgücünün ürünü olan işyeri komite ve konsey yapılanması gerçek içeriğiyle işçi sını-fının en geniş kesimlerini kapsayarak, gele-ceğin sınıf ve kitle sendikalarının yaratacak-tır. Bugün Mintax'da olduğu gibi işten atıl-malara karşı bir tavrın geliştirilmesi, güncel ve genel bir takım sorunların çözülmesi, işçi sınıfının kendisi için sınıf olma bilincinin ge-liştirilmesi, işyeri komite ve konsey örgütsel-liklerinin yükseltilmesinden geçecektir.

Gebze'li İşçiler Dayanışma İçin Yürüdü

● ***Gebze yürüyüşü, işçilerin birliğini sağlayacak mücadele sürecine somut bir katkıdır.***

● ***İşçi sınıfı eylem birliğini, mücadeleyi kalıcılaştıracak böylesi sağlam adımlar atarak gerçekleştirecektir.***

Gebze'de özel sektöre ait işyerlerinde çalı-şan 3500 işçi, kamu işçilerinin eylemlerini des-teklemek amacıyla yürüdü. İşçiler, 28 Nisan günü kilometrelerce süren sessiz yürülüşleri ile, kamu kesimindeki toplu sözleşme görüş-melerinde hükümetin tutumunu protesto et-tiler. Yürüyüşe Otomobil-İş Petrol-İş, Kriltal-İş, Özdemir-İş Gebze şubelerine bağlı işçiler tarafından gerçekleştirildi.

Çayırova Şişe Cam, Çolakoğlu Metalurji, DYO Sarkuysan, Polisan, Lever-İş Yücel Bo-ru, Doğu Galvaniz, Tezsan Makina Takım, Çay Motor Kroman Çelik, Cer Metal, Hisar Döküm, Cebitaş ve Feniş Alüminyum'da ça-lışan işçilerin yürüyüşü E-5 karayolu boyun-ca halk tarafından destek gördü ve Gebze meydanına dek sürdü. Meydanda, Kristal-İş Genel Sekreteri Necati Altınkaynak bir ko-nuşma yaptı. Eylem, işçilerin "Yaşasın işçi-lerin birliği" sloganı ile son buldu. Yürüyüş sonrası polis tarafından gözaltına alınan sen-dika yöneticileri işçilerin sahip çıkmaları so-nucu serbest bırakıldılar.

Gebze yürüyüşünde dikkate değer yan, özel sektör işçilerinin kendilerini doğrudan ilgilen-diren sorunları için değil, sınıf kardeşlerinin talepleri doğrultusunda harekete geçmeleridir. Bu anlamda Gebze'li işçilerin eylemi işçilerin birliğini sağlayacak mücadele süreccine so-mut bir katkıdır. Haykırdıkları "Yaşasın İş-çilerin Birliği" şiarını yaşama geçirmek için yürüyen Gebze işçilerinin bu eylemi işçilerin birliğini sağlayacak olanın yine işçiler olaca-ğını bize göstermektedir. Ancak, kendi toplu sözleşmeleri geride kalan özel sektör işçilerin, kamu işçilerinin toplu sözleşmeleri için eşle-me geçip birliğe doğru adım atarlarken, bu birliği nitelleştirecek ve kalıcılaştıracak işyeri temelli mücadele örgütlülüklerini yaratmayı önlerine can alıcı görevleri olarak koymalıdır-lar. İşçi sınıfı eylem birliğini, mücadeleyi ka-lıcılaştıracak böylesi sağlam adımlaratarak gerçekleştirecektir.

İşçiler 1 Mayıs'ı 1989'u Değerlendiriyor

• "Mücadele Bilinci Kazanma açısından hergün 1 Mayıs'tır"

OSMAN GEZER-METAL İŞÇİSİ

"...katlı vaciptir. "düşüncesinin devlet yönetiminden duyurulmasını aklım, havsalam almıyor. O zaman karşı düşünceye sahip olanlarında onlar için aynı şeyi söyleme hakkı doğar.

Bizim sınıfın bayramından bu kadar çok korkmalarını anlıyorumda şendikacılarımızın korkmalarını bir türlü anlamıyorum. Hem bizi çağırıyorlar, sonra korkup kaçıyorlar. Bir başımıza, ne yapacağımızı bilemeden dolanır olduk. Bir ton sopa yedik. Baştan oturup konuşup ne yapacağımızı konuşsaydık böyle olmazdı. O zaman Taksim'e de giderdik. Bir daha bunlarla yola çıkmam. İşçi arkadaşlarla kararlaştırıp ona göre gideriz. Hiç değilse ne söyleyeceğimizi, ne yapacağımızı biliriz. Gencecik işçiyi 5 liralık demire bırakmayız. O'nun göreceği çok gün, yürüyeceği çok uzun yol vardı...

LATİF SÖKMEN-TEKSTİL İŞÇİSİ

Dünyanın dört bir yanında devlet başkanlarının bile katıldığı işçi bayramına düşmanlığın bu kadar büyümesi beni düşündürüyor. Bizi köle gibi çalıştıranların her yıl kârlarını iki misline çıkardığı, devlet büyükleri ile uçaklara doluşup yeni kâr kapıları aradıkları dönemde işçilerin isteklerini söyledikleri gün onlara göre karagün oluyor. Ve her türlü melaneti yağıdırıyorlar. Buna bir de sendikacıların yarı yolda bizleri bırakıp kaçmaları, affedilir gibi değil. Tam dokuz yıldır yaşadıklarımızın sonrasında öyle bir teşkilatlanmalıyız ki, tıpkı kumaşdokur gibi...

İşçi temsilcisi, sendika yöneticisi tıpkı bir mekik gibi her gidiş gelişinde işçileri örgütleyen ama işçilerden ipliği kopunca örülen işçi örgütlülünden de kopan bir sendika yaratmalıyız. Herşeyi öğrendiğimiz, öğrendiklerimizi uyguladığımız bir sendikada ne yöneticilerinin yarı yolda bırakıp kaçmaları olur ne de bizleri günlerimizden yasaklayanlar olur. Bunu bilir bunu söylerim...

ARİF TAŞKAYA-ÇELİK-İŞ İ.D.Ç. ŞUBE TEŞ. SEKRETERİ

1 Mayısı tüm sendikalar birlik dayanışma, hak arama günü olarak kutlamalıdır.

ALİ TAŞKIN-NAKLİYAT İŞÇİSİ

1 Mayısı İşçi Sınıfının günü olarak her şartta kullanması gerektiğine inanıyorum. İktidarların buna izin vermesini beklemek hatadır. Bizler kendi gücümüzle kabul ettirmedikçe de yasallaşmaz. İktidarın yasakları polisin acımasızca saldırısı beni şaşırtmadı. Özellikle sendikacıların işçileri polisle yüzyüze bırakış kaçmalarına hiç şaşmadım. Bu yaşadıklarımız bizi ücret sendikacılığından sınıf sendikasına yöneltmede iyibir ders oldu. İşyerlerimizde bunu tartışıyoruz. Sendikalarımızı ya dönüştüreceğiz ya da yaratacağız. Bunun yolunda işyerlerinden başlaması gerektiğine inanıyoruz. Gerçi sendikal örgütlenme ile bu batak geçilmez ama sınıfın örgütlenmesinde ilk adım sınıfın bilgilerinin ilk öğrenildiği okul sınıf sendikalarıdır.

SELİM ÖZTÜRK-İLAÇ FABRİKASI İŞÇİSİ

Bu bizim başramımız ve kutlamalıyız. Ama şöyle, ama böyle.Fakat iktidarın işçi sınıfına karşı politikasının tavizsizliğini bile bile işçileri kurşunun karşısına sopanın altına bırakıp kaçmayı asla affedemem. Yapılan çağrıya uyup gittim. Sendikakaranfillerle dolu, sendikacılar iptal ettiklerini söylüyorlar. "Bizi çağırdınız geldik. Niye çekiniyorsunuz? Niye bizi çağırdınız?" sorularıma "Dışarı çıkarsak polis ateş edeceğini söylüyor" cevabı aldım. Hele öyle bir telefon konuşmasına tanık oldum ki....söylemeye utanıyorum.

Şu gerçeği görmek gerek. Bugün iktidar içie düştüğü çıkmazdan kurtulmak için alacağı her karar ve uygulamada acımasız ve tavizsizdir. İşçileri tam bir köle gibi çalıştıracak bir düzenin peşindedir. Bu durumda işçi sendikaları uyelerini daha bir bilinçli yapmanın ve daha bir sıkı örgutlenmenin içine sokmalıdır. Sokmalıdır ki, toplu sözleşmelerden başlayıp ülke genelindeki ekonomik ve politik karar uygulamalara kadar tümünde kitlesel tavır alabilelim. Kutlamalarımızı kutlanabilir kılalım.

Elin adamı mücadelede kaybettiği arkadaşlarının vurulduğu yeri abideleştiriyor, hiçbirşey yapamasa bile çiçeklere boğup onu ve mücadelesini sürekli kılıyor. Biz 1989 Dünyasının tek şehidine sahip çıkamıyan sendikaları tepemizde tutuyoruz. Bu düşüncelerden hâlâ birşeyler bekliyoruz. Ya da koltuk kavgalarını sürdürüyoruz. Bu işi işyerlerindeki işçilerin kendi gücü ve örgütlülüğü çözmek zorundadır. Bu güç gerçek anlamda sendikal güçtür.

İHSAN SARICA—ANSA BAŞTEMSİLCİSİ

1 Mayıs 89'da gerçekleşen olayların bize öğrettiği en önemli şey, özgücümüzle hareket etmemiz gerektiği. İçi boş, lafta kalan önderlikleri kabul etmiyoruz. Artık kendi insiyatifimizi kullanacağız ve en doğal hakkımız olan 1 Mayıs''ı görkemli bir şekilde kutlayacağız.

Tertip Komitesinin baştan süregelen hatası, kararları on on beş kişiyle, işçilerden kopuk almaları. Bunun sonucu, işçiyi polisin kucağına atmaya kadar varmıştır.

Hükümet ise bir yandan kanlı, zorbaca uygulamalara zemin hazırlayıp körüklerken diğer yandan "anarşi istemiyoruz, aman eski günlere dönmeyelim" maskesinin arkasına saklandı.

1 Mayıs 89 bize gücümüzün boyutlarını gösterdi. 1 Mayısları birliğimiz üzerine kurulu özgücümüzle kutlayacağız. Hâlâ 1 Mayıs'ı kabul etmemekte direnen çevrelere de kabul ettireceğiz.

NURAL CANSIZ—TEKEL İŞÇİSİ

Diğer ülkelerde şenlik havasında geçen 1 Mayıs 89 bizde kanla lekelendi. Bu durum, iktidarın acizliğini korkaklığını işçilerin ise gücünü gösterdi.

1 Mayıs'ın yasallaştırılmaması o kadar önemli deil, çünkü herkesin gözünde meşrulaşmıştır. Her şartta kutlanan 1 Mayıs'lar gelecekte de artan bir çoşku ve kararlılıkla kutlanacaktır. Mücadele bilinci kazanma açısından hergün 1 Mayıs'tır. Alanlara gitmemiz engellense de iş bırakarak, iş yavaşlatarak yani hayatı durdurarak kutlarız, haykırırız 1 Mayısları.

Ve şu iyi bilinsin, bayramımız kanlı oyunlara kirletilmeye çalışılsa da kutlancaktır.

Bu yıl yaşananlar, bize kendi gücümüz ve birliğimiz hiç bir şeye güvenmememiz gerektiğini de gösterdi.

İşçilerle gerekli iletişimi sağlayamayan, kendisi dört duvar arasına sıkıştıran tertip komitesiyavuz hırsız misali alanlara giden işçiheri suçlu göstermeye çalışmıştır. Bu yüzden tepkimiz çok yönlü.

Bunların yanında, örgütsel eksiklerimizin olması boşluklar, kopukluklar doğurdu.

1 Mayıs sonrası bu eksikliklerin giderilmesi yolunda ilk adım olarak dayanışma komitesi kurma çalışmalarına başladık. İşçilere yaşananları açıkça gösterebilmek bu yönde bilinç kaçandırmak için de eğitim çalışmaları yapma kararı aldık.

Böylesi çalışmalarla, ilerki yıllarda 1 Mayıslar daha kararlı, daha yığınsal ve çoşkulu kutlanacaktır.

36 Sendika Şubesi, 1 Mayıs'ın Gerçek Sorumlularını Kınad

1 Mayıs 89'da alanlar kanla, terörle sulandı. 1 ölü, 40 kadar yarılı ve 600'e yakın gözaltı sonrasında İstanbul'da çeşitli sendikalara bağlı 36 şube bir basın toplantısı düzenleyerek 1 Mayıs'ın çeşitli derecelerde sorumlularını kınadılar.

İşçilerin 1 Mayıs'ta karşılaştığı devlet terörünün boyutu, çeşitli kesimlerce eleştirildi,kınandı ve teşhir edildi.

Eleştiri yöneltenlerden bir kısmı terörün kendisine değil, uygulanış biçimine karşı çıkarlarken; bir başka kesimde tüm eksikliklerine karşın 1 Mayıs'ın asıl sorumlularını, devlet terörünü uygulayanları ve onlara yardımcı olanları kınıyordu. İşte, İstanbul'da çeşitli sendikalara bağlı 36 şuba de -tüm eksikliklerine karşın- ortak basın açıklaması yaparak, asıl sorumluları gösteriyordu.

Belediye-İş, Yol-İş, Tek Gıda-İş, Deri-İş, Çimse-İş, Selüloz-İş, Tes-İş, Tez Koop-İş, Öz Gıda-İş sendikalarına bağlı çeşitli şubelerin basınbildirisinde 1 Mayıs'ın gerçek suçlusunun siyasi iktidar olduğu belirtiliyor vehükümetin "hertürlü tedbiri alacağız" dediği hatırlatılarak, "siyasi iktidarın yetkili ağızlarının tedbir dedikleri şey acaba kan dökmek mi?" diye soruluyordu.

Açıklamada muhalefet partilerinin de gösterilerin nasıl bastırılacağı konusunda akıl hoacılığı yaptığı belirtiliyordu.

Ortakmetinde, Türk-İş ve Hak-İş yöneticilerinin de işçilerin evrensel gününe sahip çıkmayarak, 1 Mayıs'ın suçlularıyla ortaklık içinde olduğuna dikkat çekiliyordu.

Bildiride ayrıca, günlerdir, "mutlaka alanlara çıkacağız" diyerek insanları oyalayan ve 1 Mayıs günü çark ederek işçileri alanlarda yüzüstü bırakan, mücadele kaçkını tertipkomitesi de kınanıyordu.

Basın bildirisi, 1 Mayıs'ın sorumlularını teşhisde olumlu noktaları içerirken, bildiriyi hazırlayanların bileşiminde bir gariplik de gözden kaçmıyordu. Çünkü bildiriyi imzalayan şubelerin bir kısmı, tertip komitesinde yer alan sendikalara bağlıydı.

Basın bildirisinin okunmasından so çelişkili davranışın nedeni, ilgili şube, ka yöneticilerine sorulduğunda;

Deri-İş sendikası yöneticileri şöyle vunmaya giriştiler: "1 Mayıs, 1 Mayıs da kutlansın dedik, fakat çoğunluk Hürriyet-i Abide Tepesinde karar kıld dikal disiplin adına bu karara uyduk, biz yine de 1 Mayıs alanına gideceğiz d

Tertip komitesi içinde yer alan send dan Otomobil-İş'in şube yöneticileri tip komitesini suçlayarak "alana gelme saret edemediler" dediler. Otomobil-İş ticilerinin bu pişkinlikleri, -reform pişkinliği- pek şaşırtıcı karşılanmazken lan toplantının da işyerlerinde başlay hareketliliğin, ciddi bir örgütlülüğün e madığı da ortaya çıkıyordu.

Derme-çatma, alelacale biraraya ge işçi sınıfının mücadelesine bakış açıları rinden farklı şubelerin, basın açıklama rasında "Büyükeylemler yapmak için nacağız, karar alacağız" öldürülen işç nazesinin kaldırılmasını üstleniyoruz." altına alınanlar için girişimde bulunac kuk bürosu oluşturacağız" şeklindeki de çok kısa bir süre zarfında hayat t dan geçersiz hale getiriliyordu.

Cenazeden haber almak için 1 kişiyi rah Paşa'ya gönderen şubeler, daha son peşini pek takip etme zahmetine katlan du.

Büyük eylem kararlarının çıkacağı söy toplantıya da açıklamaya katılan şube büyük çoğunluğu katılmayınca, şubeler tak tavrı pratik bir etkinliğe dönüşme yasko iles onuçlanıyordu.

Bu toplantı da gösteriyor ki; taba uzun sokulku, oya gibi işlenecek ilişkil ğı ile aydınlanmamış birlikteliklerin işç fının mücadelesini sağlıklı bir başarıy tırma şansı yoktur.

YILLAR SONRA 1 MAYIS

Zonguldak İşçileri Yarınlara Açılan Kapıyı 1 Mayıs Kutlamasıyla Araladı

İşçilerin mücadele, birlik ve dayanışma günü olan 1 Mayıs pek çok şehirde olduğu gibi Zonguldak'da da kutlandı.

1 Mayıs günü TTK (Türkiye Taşkömürü Kurumu) Merkez Atölyesi önünde toplanan bir grup işçi şehir merkezine doğru yürüyüşe geçti. Yürüyüşlerini gruplar halinde sürdüren işçiler şehir merkezindeki Madenciler Anıtı önünde toplandılar. Beraberlerinde getirdikleri çiçekleri anıta bırakan işçiler polisin dağılmaları isteğiyle karşılaştı. Zira sabahın erken saatinden itibaren anıt çevresinde panzerler eşliğinde tedbir alan polis, kutlamalara halkın işçileri alkışlamalarıyla karşılaşınca önce sessiz kalmayı yeğledi. Çiçeklerin bırakılmasından sonra ise dağılmalarını istedi. İşçiler anıtı terkederek Genel Maden-İş Sendikasına giderken polis tarafından izlendiler. Ardından sendikaya giren polis kimlik kontrolünden öte bir davranışa giremedi.

Zonguldak'daki 1 Mayıs kutlaması işçilerin katılımı az eylemin boyutu ise kü rülebilir. Ama yıllar sonra, unutturul tenen işçi gününe bir işçi denizi olan Zo dak'da sahip çıkmak olumludur. Daha sel, kazmayı, direği, anahtarı kavraya rin bilinçli, örgütlü katılmalarına, ya na açılan kapının aralanması olarak o dur.

1 Mayıs 1989'da Bir Direniş Destanı Daha Yazıldı

Sabahın erken saatlerinden itibaren Taksim'in her yerinde mevzilenen güvenlik güçleri çevreyi yeşil bir öfkeye boğmuştu. Ellerinde copları ve nefret dolu bakışlarıyla, kana susamışlıklarının ilk işaretlerini veriyorlardı. PTT arabaları bile çevik kuvvetin emrine verilmiş, panzerler, otobüsler, ekip otoları her yanı doldurmuştu. Simitçi, jeton satıcısı vb. kimliklere bürünmeye çalışan sivil polisler ise tam bir komedi oynuyorlardı. Bu arada henüz ortada bir şey yokken, keyfi gözaltılar yapılıyordu. Saat 10.30'a kadar bu gözaltılardan, gazetecilerin bekleyişinden ve polislerin çevreye yaydığı sinsi havadan öte dikkat çeken bir şey yoktu.

10.30'da İstiklâl Caddesi ve Elmadağ'dan olmak üzere, iki ayrı yerden, Taksim'e yürüyüş başladı. İstiklâl Caddesi'ndeki 2000 kişilik grup, ellerindeki pankartları açıp, 1 Mayıs sloganlarını haykırarak ilerlemeye başladı. 100-150 metre yürüyüşten sonra yaklaşık 1000 kişilik bir polis grubuyla karşı karşıya gelindi. Kararlılıklarını bozmadan yürüyen gruba ellerindeki İsrail sopalarıyla saldıran polisler, önlerine ne gelirse ezip geçiyor. İnsanlık adına utanç verici bir tablo çiziyorlardı. Bu tablo kısa sürede kana bulanıyor, polis copları kırmızı bir renge bürünüyordu. Çevik kuvvet ortalığı kana bularken, sivil polisler de olayı provoke edecek herşeyi yapıyorlardı. Dükkanların camlarını kırıyor, işçilerin en doğal hakkı olan 1 Mayıs'ı bir savaş ortamına dönüştürüyorlardı. İş bununla da kalmıyor, vurulan copler ve tekmelerle yaralananlar, sürüklenerek gözaltına alınıyordu. Olayları görüntüleyen basın mensupları da bu gözü dönmüşlükten nasibini alıyor, çirkinliklerinin belgelenmesini istemeyen polisler tarafından filmleri yakılıyor, dövülüyordu.

Çevik kuvvet geri çekildiğinde arkada bir çok yaralı ve kanlı bir cadde bırakıyordu. Bu vahşet karşısında, olayı dışardan izleyenler yoğun bir tepki gösteriyor, yaralılara elden geldiğine eyardım etmeye çalışıyordu. İstiklâl Caddesi üzerindeki bütün ara sokakları polis otolarıyla kapatan polis, saldırı sırausında birçok insanın ezilmesine neden oluyordu. Çevik kuvvet, zafer işaretleriyle ve "kahraman" bir edayla Taksim alanında toplanırken, polis helikopterleri de tansiyonu artırıcı iniş kalkışlarla bir havayı körükluyordu.

Aynı dakikalarda, Elmadağ'daki grup ise, üzerlerine yağdırılan kurşunlara, taşlarla karşılık vererek, çevik kuvveti 300 metre kadar geriletiyordu. Pankartları, sloganlarıyla alana doğru ilerliyordu. Kitlenin bu kararlılığını ateş açarak da bozamayan polisleri, çareyi panzerlerde buluyordu.

Bu sırada Taksim'de, polis telsizleri Tarlabaşı yolunda bir yürüyüşün başladığını haber veriyordu. İstiklâl Caddesi'ne dağıtıldıktan sonra, toplanarak Tarlabaşına inen kalabalık grup aynı coşkuyu sürdürüyordu. Grubun arkasından gelen güvenlik güçleri (bunun içinde çevik polisinden karakol polisine, bekçisinden, "trafik polisine" kadar herkes var) ateş etmeye başlıyordu. Kısa sürede, grubun üzerine doğrulan silahlar, hedef seçerek ateş ederken, elindeki akrebiyle bir sivil etrafı tarıyordu. Göstericiler ise kurşunlara taşla, silah seslerine "Yaşasın 1 Mayıs" "Biji Yek Gulan" "Kahrolsun Faşizm" sloganlarıyla karşılık veriyordu. Açılan kurşunlarla yaralananlar, arkadaşları tarafından taşınıyordu. Halkın yardımı burada da gözleniyordu. Yaralılar taşınıyor, ilk yardımları yapılıyordu.

Yol başında mevzilenenlerin içinden bir "trafik polisi" hedef seçerken ateş etmeye başlıyordu. 18 yaşındaki işçi Mehmet Dalcı başından vurulup ölürken, '89 1 Mayısın'da dünyadaki tek şehit oluyordu. Öldürmek bile tatmin etmiyor. Dalcı'nın cesedi tekmeleniyor ve yarım saat yerde bırakılıyordu. Polislerin keygi gelip Dalcı'yı arabaya bindirdiklerinde iş işten geçmişti. Gözaltına almalar burada da devam ediyor, insanlar, dövülerek ekip otolarına bindiriliyorlardı. Ekipler "görev"lerini tamamladığında, geride kalan sivil ve resmi polisler yüzlerinde zafer gülümsemesiyle yeniden toplanıyorlardı.

İlk gelişen bu olaylardan sonra, Elmadağ'da panzerlerle dağıtılan kitle, Tarlabaşına iniyor ve burada bir direniş destanının ikinci bölümü yazılıyordu. Kurşunlara siper edilen göğüsler, gözlerde okunan kararlılık zorbaları şaşırtıyordu. "Kahrolsun faşizm, Yaşasın mücadelemiz", "Tek yol devrim", "Mahir, Hüseyin, Ulaş, kurtuluşa kadar savaş", "Halka kalkan faşist eller kırılır", "Yaşasın 1 Mayıs" sloganları atılıyordu. Açılan pankartlarla, Tarlabaşı yolunda ilerleyen, yüzlerce kişi, saldırıya taşlarla karşılık veriyor ve polisi geriletiyordu. "Güvenlik" güçleri ise korkaklığı ve acizliğiyle silaha saldırılıyordu.

Ancak bu sesleri kurşunlar da boğamadı. Çünkü bu halkın sesiydi. O gün, halkın sesinin susturulamayacağı gerçeği bir kez daha haykırılıyordu.

Yaratılan direniş destanı, egemen çevrelerce, kanla boğulmaya çalışılsa da 1 Mayıs'ın her şartta kutlanacağı açıkça ortaya çıkıyordu. Akşam saatleri, Taksim alanındaki hava, yerini sessizliğe bırakırken, alanda sessiz bir çığlık yankılanıyordu; "YAŞASIN 1 MAYIS!".

Hamdullah Erbil Serbe Bırakılsın!

1977 yılından beri cezaevinde Hamdullah Erbil, bu süre içind kanserine yakalandı.

Son yıllarda, pek çok insan zaevlerinde tedavi edilmediği i şamlarını yitirdiği bilinen bir g Buna karşın, "yetkili" çevreler, suzlukları, giderecek önlemleri makta ısrar ediyor. Bunlar göz alındığında Hamdullah Erbil'in visi için serbest kalmasının gere açıkça görülmekte.

Bu amaçla, "Hamdullah Er best bırakılsın "kampanyasını liyor ve herkesi bu kampanyay maya çağrıyoruz.

İŞÇİ ARKADAŞ,
İşyerinde yaşadığın sorun ülkede yaşananlardan ayrı ğil. Mücadelen, deneyimler sınıf kardeşlerine ışık tutac tır. Bu konularda ki tüm b lerini gazetene aktarabilirs

İŞ 1 NO'LU ŞUBE İŞÇİLERİ ÇOK YÖNLÜ MÜCADELE VERİYOR

Bir Öğreti Bir Sınav

eri komiteleri ve konsey enmeleriyle kendi özgüçlerini şube yönetimine oturtan enerji i, sarı sendikacılığın tüm arını boşa çıkartıyor.

ı sendikacılığın hukuksal arına enerji işçilerinin cevabı Sendikamız bizim tır.

ş'in yetkili olduğu işyerlerinde 'sınıf sendikası' yaratılması mücadelesinde ünü veren işyeri örgütlenmelerinin,İs- 1 nolu şube genel kurulunda yönetimi asından sonra gelişen oyun ve saldırı- i bir boyut kazandı.

rin yönetimi ele almasından sonra Ge- rkezce aralıksız bir şekilde sürdürülen ar, artık açıkça genel merkezin bir za- savunduğu,yararlı bulduğu yasaları neyerek gelişmektedir. Tes-İş sendika i ve Türk-İş genel merkezinin her yo- urarak içine girdiği oyun ve tezgahlar- -uzlaşmacı eski sendika şube yönetici- avukatları tarafından, İstanbul 6. İş mesine (2 Mayısta yapılan duruşma- nkara 3. iş Mahkemesinin Tes-İş İstan- olu Şube genel kurulunu bütün sonuç- iptal eden karar hükmü getirildi.

anbul'dan olmazsa Ankara'dan, o mede olmazsa bu mahkemede'' diye- türlü oyun ve tezgahlarla, şube genel na iptal kararı çıkarttıran sendika mer- en Türk-İş genel merkezine kadar tüm laşmacı devlet sendikacılarının, işçile- etimine karşı bu tahammülsüzlükleri n kaynaklanmaktadır? Niçin işçilerden ar korkuyorlar ve gözü dönmüşçesine netimine saldırıyorlar? Onları bu ka- irgin eden, ürküten sendika işçi yöne- dir, bu noktaya nasıl gelinmiştir? Kı- akmakta yarar var.

ERİ KOMİTELERİ İŞÇİLERİN ÖRGÜTLÜ GÜCÜDÜR

İş'in (Türkiye Enerji, Su ve Gaz İşçi- ndikası)1Nolu şubesinin örgütlü oldu- n işçiyi kapsayan işyerlerinde, şube ve a merkez yönetimlerinin sarı-uzlaşmacı ı egemendi. Bu anlayışın yolaçtığı aç- ı aşmak için, sınıf ve kitle sendikası an- emelinde, işyerinden ve işçilerden baş- şyeri komite ve konseyleri örgütlenme- gidildi. Biryıl önce başlayan ve sınıfın al birliğini temel alan bu çalışmalarla, i ve önder işçilerden belirli politikalar politikalara uygun somut programlar- atılmış işyeri komiteleri oluşturuldu. şyeri komitelerini oluşturan işçiler (bi- arasında, koordinasyonun sağlanması başkan, eğitim ve örgütlenme, toplu ne taslağı hazırlama ve uygulama so-

rumlusu, sendikal gelişmelerle ilgili sorumlu, diğer işyerleriyle ilişkiler sorumlusu, ve işçilerin bireysel sorunlarıyla ilgili sorumlu vb. alt birimler belirlendi. Bu görev bölüşümü, içinde bulunulan koşullara göre yapıldı. İşyerinin bulunduğu bölgenin dağınıklığı, işyeri işçilerinin nicel ve nitel (sayısı, yetkinlik durumu) durumu, örgütlenme koşullarının zorluk durumları vb. işyerinin özgül koşullarına göre işyeri komiteleri 3-10 işçi arasında değişen sayılardan oluşturuldu.

İşyeri komite ve konsey çalışmaları, işyerinde bulunan işçileri kendi bünyelerine katıp, bilinçlendirmeyi, nitelleştirmeyi (sorunları üzerinde düşünen, tartışan, konuşan, toplu sözleşme taslağını ücretlerini belirleyerek hazırlayan, toplu sözleşme görüşmelerine,uygulanmasında da müdahele edebilen, gerçekten söz ve karar sahibi olan, giderek işçileri yönetime hazırlayan bir yapılaşmayı hedefledi. Diğer işyerlerinde de komiteler oluşturulup ilişki ve bağlar kurularak yatay büyüme sağlandı. İşyerlerindeki komiteler ve konseyler çoğaltıldı. Bu gelişim süreci içinde, işyeri komiteleri ve onun etrafında etlenen işçiler (konseyler) gerçi amaçlanan ölçüde olmasada öyle bir aşamaya geldi ki, bir üst komite oluşturuldu.

Komiteler ve konseyler etkin bir şekilde katıldıkları çalışmalarla ücret saptaması yaparak bir toplu iş sözleşmesi taslağı hazırladılar. Bu taslağı TES-İŞ sendika merkezine göndererek ilk çıkışlarını yaptılar. Fakat, sarı-uzlaşmacı sendika yönetimi bu taslağı, işyeri komite ve konsey örgütlenmelerinin teşvik edilmesi, işçiler tarafından daha da benimsenmesi, giderek daha da yaygınlaştırılması anlamına geldiğini bildiği için, kabul etmedi.

İşyeri komiteleri, işçilerin sağlık, geçinme, ev sorunu, çocuklarının eğitim sorunu... gibi bireysel sorunlarından, eğitim ve örgütlenme, hazırlanan bir taslağa sendika ve toplu sözleşme masasında müdahale etme, işten atmalara kadar genel sorunları ilgilendiren etkin bir mücadele yürütmeye çalışmış işçiler, arasında dayanışma ve güven yaratmıştır. İşçilerin kendi özgüçlerine güvenlerini sağlamıştır. İşçilerin içinde bulundukları eski edilgen yapıyı kırarak etkin bir yapıya kavuşturmaya başlamışlardır. Bu programlı çalışmalar bir yıl gibi bir süre içinde şube yönetimini tehdit eden bir potansiyel güce ulaşmıştır.

DELEGE SEÇİMLERİNDE İŞÇİLER SARI—UZLAŞMACI YÖNETİMİ ZORLUYOR

Tes-İş 1 nolu şubenin 3. Olağan Genel Kurulu (4 Mart- 89) yaklaşırken, diğer işyerleri ile ilişkilerkurulmuşdu,kendilerine ilişkin tüm bilgiler toparlanıp değerlendirilerek, ''şube yönetimini değiştirebilecek güce eriştikleri'' kararına varıldı. Genel kurulda izlenmesi gereken yol, alınacak tavır, tüm işçi arkadaşlarına iletecekleri görüş ve mesajlarla birlikte delege tesbiti yaparak yönetime adaylarını belirlediler.

Delege seçimleri yapılırken bu belirlenen yol, yöntem ve görüşleri en iyi dile getirecek, aktaracak kişilerin seçimine dikkat edildi. Komitelerce alınan ortak kararlarla delegeler belirlendi.

Bu seçimlerde ilkeler belirleyici oldu, onun için 'koltuk' sandalye paylaşımı' yaşanmadı. Yönetime aday olacak kişilerin belirlenmesinde 'sandalye kaygısının' gözetilmemesi; kendileri için (işçiler için) en etkin, en yetkin en başarılı çalışmaları yürütecek yetkin ve yetenekli işçilerden seçilmesi, işçilerin söz ve karar sahibi olması, yani seçtikleri kişilerin ve onların alacakları kararların denetlenmesi ve uygulanması açısından, sendikal demokrasi açısından güzel bir örnek oluşturdu.

İşyeri komiteleri ve konseyleri çalışmalarının, işçilerarasındaki bu yepyeni sendikal ilişki ağının daha ilk oluşum aşamalarından başlayarak, sendikalara, konfederasyonlara kadar daha üst örgütlenme biçimlerine kadar tüm sendikal örgüt kademelerinde gelişip yapılaşarak yerleşecek olan işçilerin söz ve karar sahipliği (sendikal demokrasi)'nin, sözde değil, pratik olarak, mücadele içinde hayata geçirildiğinin sağlıklı işaretleri gösterildi. Genel kurulda takınılacak tavır işçiler tarafından belirlendi. Politikalar ve bu politikalara uygun programlar, delegeler, yönetime adaylar hep işçiler tarafından bu ölçülere göre belirlendi.

Yapılan delege seçimleri sonucunda toplam 183 delege seçildi. Yönetime aday olarak, şube başkanlığına Oktay İŞLEKLER, şube sekreterliğine Kamil KARTAL, Mali sekreterliğe Enver DEVLETLİ eğitim sekreterliğine Kemal BALCI Teşkilatlanma sekreterliğine Süleyman YALÇINKAYA gösterildi.

IV ŞUBE 3. OLAĞAN GENEL KURULUNDA SARI SENDİKACILARIN KORKTUKLARI BAŞLARINA GELİYOR

4 Martta yapılan genel kurulda, Divan seçimiyle birlikte oldukça çekişmeli, tartışmalıb ir ortam yaşandı. Başarısızlıklarının nedenlerini 'çalışma mevzuatına' yükleyen sarı-uzlaşmacı mevcut şube yönetimine karşı delegeler, sert eleştirileri vetepkilerini gösterdiler. Dün ne yapıldığı, bugünkü durumun ne olduğu, ve kendilerinin ne yapacakları genel sorunları üzerindeki temel görüşlerini ve izleyecekleri yolu dile getirdiler.

İşçi sınıfının mücadelesinin doğru bir temele oturmasının, ancak işçilerin sınıf bilinciyle donatılmasının, söz ve karar sahibi olmalarının kalıcı bir yapıya dönüştürülmesiyle, pratikte geçerli kılınmasıyla mümkün olacağının üzerinde durdular. Sendika yönetimi ile işçiler arasındaki kopukluğun ortadan kaldırılması için işçilerin yönetime gelmesinin gerektiği belirtildi. Bunun da ancak işçi sınıfının sınıf ve kitle sendikası anlayışı temelinde uzun bir mücadelenin sıcağı içinde işyerinden, işçilerden başlayan işyeri komiteleri ve konseyleri örgütlenmeleriyle gerçekleştirileceği vurgulandı.

Emek-sermaye çelişkisinin en açık ve keskin bir biçimde yaşandığı yerler olan işyerlerinde yapılacak örgütlenmeler, mezhep, din, dil, ırk, siyasi görüş ayrılığı, bölge,renk..vb. farklılıkları gözetilmeksizin sermaye tarafından sömürülen işçilerin, gerçek sendikal birliğini yaratacak olan ve sınıfın sendikal birliğni sağladıktan sonra da devam edecek olan kalıcı yapılanmalar olarak ele alındı.

Tes-İş 1 nolu şube kongresi,devrimci bir bakış açısıyla, hayatın doğruladığı programlara bağlanarak, uzun soluklu bir mücadeleyle sınıfın sendikal birliğinin yaratılması yolunda bir geçiş noktası, bir istasyon olarak ele alınmıştır. Yapılan seçimlerde şube başkanlığı dışındaki tüm yönetim birimlerini, sınıf ve kitle sendikası anlayışını savunan işçiler aldı. Genel kurulda şube başkanlığına seçilen şube başkanının durumu, koltuklarını korumak için 'evet' dedikleri 2821 sayılı sendikalar yasasının geçici 4.maddesine uymadığından başkanlığı ilçe seçim kurulu tarafından itpal edilmiş, yerine sınıf ve kitle sendikası anlayışını savunan işçilerin adayı Oktay İŞLEKER seçilmiştir.

Enerji işçileri, kendi yönetimlerindeki şubeyi sarı-uzlaşmacı anlayışa teslim etmemekte kararlı

Tes-İş'in sarı uzlaşmacı yöneticileri, kendi koltuklarını korumak, yerlerini sağlama bağlamak, işçilerin emek ve alınterini bir süre daha sömürebilmek için ''evet'' dedikleri, altına imza attıkları yasalar tarafından şimdi kendileri tehdit edilmektedir. Artık işçilerden de yüz bulamamaktadırlar. İşçiler onlara, ''bu anayasaya, sendikal yasalara, iş yasalarına nasıl imza attıysanız, şimdi de, bize karşı keskinleştirdiğiniz bu satırların, baltaların altındaki kendi başınızın çaresine bakın'' demektedirler. Kısacası gelişmeler sonucu siyasal iktidarla birlikte işçilere karşı hazırlanan yasalar, kendilerini tehdit eder duruma gelmiştir.

Sınıf ve kitle sendikası anlayışı ışığında temel hedef olarak sınıfın sendikal birliğinin oluşturulması doğrultusunda, işyerlerinde verilen örgütlenme mücadelelerinin işleyiş ve gelişimi açısından, bu gelişimin önünü açmak için genel kurulda yaşanan bazı olayların altını çizmek, üzerinde durmak gerekiyor.

1. Sarı-uzlaşmacı anlayış açısından;

-Genel kurula dinleyici olarak gelen sendika üyesi işçilerin içeri alınması engellenerek,

Devamı Sy 7'de

İşsizler Zonguldak'tan Seslendi

Zonguldak'ta binlerce işsiz ''iş alımı'' sınavının iptali üzerine yürüyüş düzenleyerek, hükümeti, başbakanı ve valiyi istifaya çağırdılar.

Zonguldak'da Çatalağzı Termik Santrali tarafından açılan sınav, gerekçesiz iptal edilince 4000 kişi bu durumu protesto etmek için Hükümet Konağı'na yürüdü.

950 kişinin alınacağı işe yaklaşık 4000 işsiz başvuruda bulundu. 26 Mart Çarşamba günü şehir stadyumunda yapılacağı açıklanan sınava girmek için stada gelenlergarip bir uygulamayla karşılaştılar, sınav iptal edilmişti.

Bunun üzerine 4000 kişiden oluşan kalabalık, büyük bir öfkeye kapılarak, şehir merkezine doğru yürüyüşe geçti. Yürüyüş boyunca işsizler, sıksık ''Özal istifa'' ''Hükümet istifa'' ve ''Vali istifa'' sloganlarını haykırdılar. Daha sonra Vilayet Konağı önüne gelen işsizler burada elbiselerinin üst tarafını çıkararak protestolarını daha ilginç ve dikkat çekici hale getirdiler. Meydanda, polisin müdahalesiyle dağılan işçiler eylemlerini ara sokaklara yayarak uzunca bir süre devam ettirdiler.

Akşam saatlerinde de işsiz aileleri Çatalağzı Termik Santtalı önünde gösteriler yaptılar. Burada işe alınanların, faşist kadrolaşma ve kendisine taban oluşturmak için, iktidar tarafından Yozgat ve Çankırı'dan getirtileceği öğrenilince, babalar, anneler eşler ve çocuklardan oluşan kalabalık gösteriyi hükümet aleyhinde bir gösteriye dönüştürdüler.

Ülkemizde, işçiler, kendilerine sınıf bilinci aşılayarak örgütlülükleri olmamasına rağmen hayatın kızgın pratiği içinde öğrendikleri ve

Toplu Sözleşme görüşmelerinin tıkanması üzerine uygulamaya koyduklarını eylem üretimi durdurma, yavaşlatma toplu viziteye çıkma eylemlerine paralel olarak, işsizler de Zonguldak'da kendiliğindenci tepkilerin ifadesi olan yürüyüşleriyle tepkilerini düzenin temsilcilerine yönelttiler.

Ülkemizde işçi sınıfı tarihinde önemli bir yeri olan Zonguldak'da işçilerin farklı boyutlara taşırılma potansiyeli olan eylemliliği ışığında şu iki nokta üzerinde düşünülmelidir:

a) İşsizlerin faşizme taban oluşturma potansiyeli ve bunun önlenmesi,

b) İşsizlerin devrimci bakış açısına sahip örgütlülüklerinin yaratılması.

"Sloganlarla, Kibrit Kutularının Arkasına Yazılanlarla İşçi Sağlığı Korunmaz"

78 Yılında kurulan Meslek Hastalıkları Hastahanesi 12 Eylül sonrası tıldı. Kapatılan hastahanenin başhekimi Dr. Çağlar KIRCAK'la ştuk...

İ.S. SORU: İşçi sağlığı ve iş güvenliği ının başlaması dolayısıyla, 1978 yılın- lan, 12 Eylül sonrası kapatılan sizinde kim olarak görevde bulunduğunuz Mes- astalıkları Hastahanesinin öyküsünü siz- nlemek isteriz.

Dr. Çaglar KIRCAK: Hastahanenin ku- ıyla ilgili ilk girişim, eğitimci İ. Hakkı UÇ'un oğlu Dr. Engin TONGUÇ'a O dönemde Dr. TONGUÇ Meslek lıkları gerçeğini görerek ilk girişimler- unuyor. O dönemde S.S.K. bu alandaki ı karşılayamıyor sinirlilik, görme bo- ğu gibi meslek hastalıklarının kaynağı miyor. Örneğin; kurşun zehirlenmesi hastahanelerinde sıradan şikayet sanı- Maden ocakları, azot fabrikaları ve çe- ndustriyel gürultülü çalışma koşulları ve rın yol açtığı meslek hastalıkları görü- or.

ortalı 2 milyon işçinin bulunduğu bu dö- Meslek Hastalıkları Hastahanesinin ması S.S.K. yönetim kuruluna getirili- e diğer rutin hastahanelerden ayrılsın yor. Boylece Ankara S.S.K. Ulus Has- esinin bir koridorunda hastahane kuru- adına Meslek Hastalıkları Hastahanesi yor. Şef olarak Engin TONGUÇ geti- Engin TONGUÇ daha sonra Sağlık Genel Mudur Yardımcılığına getirildi. ılında bağımsız hastahanenin kurulması ana öneride bulunuldu. Ve ben hasta- başhekimi oldum. O zaman, çok zor ko- da Konur Sokakta hastahaneyi kurduk.

İ.S. SORU: Hastahane teknik kadro , işlev olarak ve ihtiyacın karşılanabilmesi açısından ne durumdaydı?Hastahanenin diğer ülke standartları açısından nasıl bir konumdaydı?

— **Dr. Çağlar KIRCAK:** Hastahane yine çok büyük emeklerle, Avrupa standartlarında, ihtiyacı karşılayacak ölçüde, laboratuvar, alet ve kimya mühendisi, eczacı ve tüm branşlardaki mütehassıs hekimlerle oluşturuldu. Böylesi bir kadroyla 50 yataklı bir hastahane kurduk. Finlandiya'da bir hastahane, diğer ülkelerde ise bu alanda kliı ikler bulunuyordu. Bu arada Almanya'dan İşçi Sağlığı Kurulu hastahanemize geldi. Siz Avrupa standartlarının uzerindesiniz denildi.

— **İ.S. SORU:** Hastahaneniz işlev olarak ne yapıyordu?

— **Dr. Çağlar KIRCAK:** Hastahanemizin iki işlevi vardı. 1- Tedavi edici hekimlik işlevi. 2- Ve en önemlisi koruyucu hekimlik işlevi. Bu iki işlev çerçevesinde çalışmalarda bulunduk.

Ben, ekipler oluşturuyordum. Bu ekipler; doktor, kimya muhendisi ve eczacılardan oluşmaktaydı. Çeşitli işletmeleri ve iş alanlarını,o işle ilgili hastalıklar için yetkili bir ekip oluşturarak, ayda en az 2-3 kez Turkiye'deki endustriyel bölgeleri tarıyorduk. Bu şekilde, 5 yılda yuzlerce işletme tarandı. Petrol rafinerilerinden, Seydişehir alüminyum tesislerine, maden ocaklarına varıncaya kadar, bir çok buyük, kuçuk işletme tarandı. Meslek hastalıkları olup, olmadığı araştırıldı. Meslek hastalığı tehlikesi görüldüğünde ilgili birimlere yazı yazıyorduk. Örneğin; Seydişehir aluminyum tesislerinde 20-25 işçi çalışıyorsa, çalışma kapasitesi ve üretime engel olmayacak şekilde 5'er kişilik gruplar halinde hastaları istiyor ve o işyerine ilişkin rapor tutuyorduk. Ve Önlem önerilerimizi bildiriyorduk. Teknik ve masraflı bu önlemleri işverenede bildiriyorduk. Bu raporlardan birer örnekte S.S.K.'ya, Çalışma Bakanlığına, İşçi Sağlığı Genel Müdürlüğüne, Çalışma Bakanlığına bağlı İŞGÜM'e, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Merkezine gönderiyorduk. Bir nüshada bizde kalıyordu.

— **İ.S. SORU:** Bu raporlar işçi ve işveren açısından ne gibi sonuçlar yarattı?

— **Dr. Çaglar KIRCAK:** Buralarda önlem alınmasını istiyorduk. Örneğin; bir işyerinde açık benzenle çalışılıyor. Benzen çok yaygın bir şekilde kullanılmakta. Benzen, Apilastık anemi yapıyor, İşçi bunu bilmez. Bu ise, kan kanserine dönuşür. Biz, bu noktada uyarıyorduk. Tolven, Benzenin yerini tutar. Avrupa da benzen artık kullanılmıyor. Fakat işveren talven kullanmıyordu. Benzen çok ucuz. Tolven pahalı olduğundan, işveren benzen kullanıyor ve işçiyi ölüme terkediyor. Bu durum Turkiye'nin her yerinde ve her işkolunda böyledir.

Biz bu hastaları alıyorduk. Hastalar bir ay tedavi görüyorlardı. Zehirlenme olmayanları gönderiyor. Zehirlenme olanların başka yerlerde çalışmasını öneriyoruz. Ancak, bu yetkili kurumlarca kabul görmuyordu.

— **İ.S. SORU:** İşçilerin bu konularda bilgilendirilmesi söz konusu oldu mu? Bu konuda herhangi bir çalışmada bulunuyor muydunuz?

— **Dr. Çağlar KIRCAK:** Tabii ki, İşçiyi meslek hastalıkları konusunda bilgilendiriyorduk. Fizikî, Kimyevî ve benzeri konularda meslek hastalıklarının kaynağı üzerine seminerler veriyordum.

Beş yılda meslek hastalıkları üzerinde işçiyi uyandırdık. Bu işyerleri arasında devlet ve özel sektor vardı. Bizim bu çalışmalarımızı, ne özel sektorün ne de devletin işine geldi.

Ustelik bizim gibi, liberal ekonomi adı altında, sırtını sermaye piyasasına dayamış bulunan, siyasi iktidarlarla, işveren ortaklığı bizim bu çalışmalarımıza karşı çıktı.

— **İ.S. SORU:** Bu karşı çıkış 12 Eylul sonrasında nasıl bir boyut edindi? Bu donemde hastahane nasıl bir süreci yaşadı?

— **Dr. Çaglar KIRCAK:** 1982'de Bulent Ulusu Başbakanlığı zamanında Bolu'ya surüldüm. Bunu, elbette onur sorunu olarak gördüm ve istifa ettim. Ve hastahane de dağıtıldı. İstanbul yolu üzerinde Etimesgut 13. km'de bir kaç yatakla koca hastahane bir koridora sığdırıldı. Araçlar ve teknik ekip dağıtıldı. Sözün özü, bu da Meslek Hastalıkları Hastanesidir. Butün hekimler dağıtıldı. Turkiye çapında ekip taramaları da bitti.Koruyucu hekimlikte bitti. Ama ne gariptir ki, işçi sağlığı ve iş güvenliği haftası kutluyoruz. İstanbul, Kartal Meslek Hastalıkları Hastahanesi, rutin S.S.K. hastahanesine dönüşturuldü. Bunlara karşı böyle bir hafta kutlanıyor.

Bu arada işçiler bu konuda uyandılar. Benzenin v.b. kimyevi maddelerin etkisini öğrendiler.

— **İ.S. SORU:** Son olarak söylemek istediklerimiz

— **Dr. Çaglar KIRCAK:** Sloganlarla, kibrit kutularının arkasına yazılanlarla işçi sağlığı olmaz işçilerin meslek hastalıkları hastahanesine yatırılması, büyük ve önemli yatırımlarla soruna çözüm aranması gerek... İşçiler bu konuda bilgilendirilmelidir.

''Ben Ne Yaptımsa Halkımla Birlikte Yaptım''

Fikri SÖNMEZ

**Seslerimiz
yeniden kuşattığında
şehirleri,
söylevlerini
çıkarıp yüreğimizin
mücevher kutusundan
şiirlerle,
öykülerle
meydanlara
dökeceğiz
ve onun
sessiz gömüldüğü
yere
çiçeklerle
güller
çelenklerle
mermer bir
büstünü dikeceğiz.**

İşçileri Dürten Gerçekler

● *Soygun ve sömürü serbest piyasa ekonomisi adıyla sürüyor. Sabancı bir işçiden yılda 25 Milyon T.L. kazanıyor. İşçiliğin toplam maliyetler içindeki payı % 5'lere düştü.*

Son 10 yıldır artarak süren yoksullaşma, işçi sınıfını her geçen gün artan sayılarla ve yükselen eylemlerle başkaldırmaya götürdü.

Turgut Özal'ın "işçileri dürtenler var" sözüne işçiler "bizi dürten aldığımız ücretlerdir, pahalılıktır, açlıktır" cevabını verdi. Gerçekten de işçiler artık çekilmez duruma gelen hayat şartlarından dolayı kendi buldukları eylem türleriyle ve geçmişin deneyimlerinden yararlanarak direnmeye geçmiştir.

İşçi sınıfını bu derce güçlü davranışlara iten hayat şartlarındaki değişikliğin ne olduğunu anlayabilmek için rakamlara dayalı bilgilere geriden gelerek bakmak yeterli olacaktır. Bir başka deyişle işçileri kendiliğinden harekete geçiren "dürten" koşullar nelerdir?

Üretilen değer ve hizmetlerin toplamı olan Ulusal Gelirin dağılımına baktığımızda çarpıcı rakkamlarla karşılaşıyoruz. Ücretlilerin ulusal gelirdenaldıkları pay 1980'de % 24 iken, 1989'da % 15'e düşmüştür. Buna karşılık, KÂR, FAİZ ve KİRA gelirlerinin Ulusal Gelirdeki payı ise 1980'de % 49.5'den % 70'e yükselmiştir.

	1963	1980	1989
Tarım	%41	%26.5	%15
Kâr, faiz, kira	%37	%49.5	%70
Ücret	%12	%24	%15

1980 yılından buyana dövizle konuşmayı, emperyalizmle daha bir güçle bütünleşmeyi "entegrasyon" adıyla açıklayanların döviz diliyle bu olayı belirtirsek, 1980 yılında ayda 100 dolar veya 198 mark alan ücretli 1989 yılında ayda 68 dolara veya 121 marka çalışmak zorunda bırakılmıştır.

Ücretlerdeki bu düşüş gerçekleşirken, KÂRLAR astronomik düzeylere çıkmıştır. İşverenlerin, para babalarının "battık", "İflas ediyoruz", "devletten daha fazla destek bekliyoruz" çığlıklarının aslında yaşadıkları altın devrini gizlemekten başka bir anlama geldiğini görüyoruz. Bir işçinin yıllık ücreti 1980'de 155.000 TL'den 1986'da 830.000 TL'na yükselmiştir. Yani, 5,3 kat artmıştır. Oysa yani dönemde 500 büyük sermaye şirketinin kârları 124 Milyar TL'dan 1 Trilyon 461 milyar TL'na yükselerek tam 11,7 kat artmıştır. Bu derece yüksek kârın sağlanmasının temelinde işçi ücretlerinin, çalışanların ücretlerinin düşüklüğü ve üretilen ürünlerin pahalıya satılması yatmaktadır. Daha açıkcası sömürü ve soygun yatmaktadır.

SÖMÜRÜ HER YIL KATLANARAK SÜRÜYOR

İşverenlerin işçi başına düşen kârları büyük artışlar gösterirken, işçi ücretlerindeki artış yetersizdir. 1980'de bir işçi işverene yılda 231,000 TL. kâr sağlarken bu rakam 1988 yılında 2 Milyon 398 Bin TL.'ya yükselmiştir. 1988'de toplam kârlar ve bir işçinin sırtından kazandıkları gelir alabildiğine artıp 10-12 misline çıkmıştır.

YEDİ BÜYÜK ŞİRKETİN 1988 SONUÇLARI

Holdingler	Toplam kâr (Milyar TL)	Çalışanların Sayısı	Çalışan başına kâr (Milyon TL)
Koç	688.5	33.662	20.4
Sabancı	750	30.000	25.0
Şişe Cam	135	18.470	7.3
Yaşar	29	10.200	2.8
Akkök	110	10.090	10.9
Sönmez	67	6.345	10.5
Alarko	26.5	6.500	4.0

7 büyük şirketin 1988 bilançoları sadece, holdinglerin sızlanmalarının bir yutturmaca olduğunu değil, fakat işçilerin ne derece büyük bir sömürünün altında yaşadıklarının göstergesidir. KOÇ Holding 1982 yılında bir işçinin sırtından 670 bin lira kazanırken, bu rakam 1983'te 1 Milyon 177 Bin liraya, 1988'de ise tam 20 milyon 400 bin liraya çıkmıştır. 1988'de KOÇ holdingin toplam kârı ise 688,5 milyar liradır. Bu toplam kâra yapılan yatırımların dahil edilmediğini, vakıf giderleri gibi giderlerin de dahil edilmediğini düşündüğümüzde, KOÇ'un kârının çıldırtan noktalara ulaştığını görürüz. Tabiidir ki çıldırma, KOÇ Holding için zevkten, işçiler ise açlıktan olmaktadır. KOÇ Holding'in kârını bir başka şekilde de açıklamak mümkündür. KOÇ'un bir yıllık kârı, tamı tamına 610.372 asgari ücretli işçinin bir yılda eline geçen paraya eşittir. Ve KOÇ Holding bu kârını içlerinde ikramiyeli, primli ve yüksek maaşlı müdürler kadrosu da dahil tam 33.662 kişi çalıştırarak elde etmektedir.

SÖMÜRÜDE ŞAMPİYONLUK SABANCI HOLDİNG'İN

Televizyonların reklam programlarını dolduran, doğum kontrolünden vergi reklâmlarına kadar çıkan Sabancı, Holdingiyle sömürünün şampiyonluğunu kimseye bırakmıyor. Kârlarının yüksekliğiyle, reklamlarda söylediği "vergiden dönenin kaşığı kırılsın" sözünü "Sömürüden dönersem namertim"e çevirmiştir. Sabancı Holding 1988 yılında bir işçinin çalışmasındantam 25 Milyon kâr sağlamıştır. Toplam kârı 750 Milyar lira olarak gerçekleşmiştir. Burada da müdürleri dahil 30 bin kişinin çalıştığını görüyoruz. Ve Sabancı Holding'in 667.000 asgari ücretlinin bir yıllık eline geçen ücrete eşit kâr elde etmiş olduğu görülmektedir.

Bu yedi şirketin kârlarının toplamına baktığımızda işçilerin bir yıl boyunca bu şirketlere 1 Trilyon 806 milyar lira kazandırdığını görürüz.

Tek tek firmalar düzeyindeki rakamlar da bu genel rakamları doğrulamaktadır.

Mensucat Santral'ın çalışanlara yaptığı ödemelerin net satış gelirine oranı 1980'de % 27 idi. Bu rakam 1987'de % 9'a kadar düştü. Buna karşılıkise üretimi 1983'te 30 milyon metre kareden, 1987'de 103 milyon metre kareye yükseldi. Aynı şekilde net satış geliri de, 1978'de 3 Milyar 596 Milyon'dan 1988'de 154 Milyar 550 Milyona çıktı. Bu durumda durmaksızın metre karelerce kumaş dokuyan işçiler gerçekte bu kumaşı kimin için dokuyorlar?

	Personel Ödemelerinin net satışa oranı (%)	Üretim (m²)	Net satışlar (Milyon TL.)
1979	28		3.596
1980	27		5.506
1981	23		5.988
1982	20		8.515
1983	19	30 milyon	10.098
1984	12	43 milyon	19.069
1985	12	54 milyon	25.984
1986	10	86 milyon	47.815
1987	9	103 milyon	89.421
1988*		128 milyon	154.550

* 1988 rakamları tahminidir

Buraya girecek bütün bunların sonucunda ülke genelinde 1979 yılındaki % 20.4 olan üretim giderlerindeki (maliyet) işçilik payı 1989 yılında % 5'lere düşmüştür. Daha kısa ve net söylemek istersek, 1979 yılından bugüne işçi ücretleri dört misli gerilemiştir. İşverenleri güldüren işte budur.Sadece işçilerin ücretlerindeki düşüşün yarattığı büyük sömürü değildir. Ücretlerdeki bu büyük düşüşün yanı sıra üretimlerdeki korkunç artış da bunun yanındadır. Ücretlerin hızlı düşüşüne paralel olarak aynı hızla üretimler artmıştır. Sömürü katmerlenerek sürmektedir. Bütün bunları 1980 12 Eylül'ü ile sağlayan işverenler, sendikalar yasasında, toplu sözleşme ve grev yasasında, iş yasasında yaptırdıkları değişiklerin sonucu olan sömürülerini tam 10 yıldır acımasızca sürdürmektedirler.

VERİMLİLİK-REEL ÜCRET ENDEKSİ

140 120 100 80 60 40 0

1982 1983 1984 1985 1986 1987

verimlilik
reel ücret

SOYGUNUN ADI "SERBEST PİYASA EKONOMİSİ" OLDU

İşçilerin yoksullaşması sadece ücretlerdeki bu büyük düşüşle gerçekleşmemektedir. Durmak bilmeyen zamların işçi gelirlerini erittiğini de görmekteyiz.

1978-1988 döneminde ücretler 25 kat artarken, ekmek 73 kat, tuz 122 kat, kuru soğan 33 kat, sığır eti 51 kat, zeytin yağı ve margarin 81 kat, süt 88 kat, beyaz peynir 59 kat, taşıt giderleri 93 kat artmıştır.

Asgari ücretle çalışan bir tarım işçisi 1980'de 800 ekmek alabilirken, 1989'da ancak 312 ekmek alabilmektedir.

24 Ocak Kararları olarak bilinen egemen sınıflar ve onların ağababaları yabancı tekellerin geleceğe ipotek koyan kararlarının alındığı tarihten 24 Ocak 1989 yılına kadar geçen süredeki bazı malların fiyatlarındaki artışlar şöyledir:

Madde cinsi	24 Ocak 1980 Fiyatı	24 Ocak 1989 Fiyatı	Artış (Misli)
Benzin	22	715	32
Tüpgaz	125	6.000	48
Odun (ton)	1.000	115.000	115
Kömür	1.500	155.000	105
Ekmek	6	250	42
Pirinç	39	1.875	42
Margarin	17.5	600	34
Et	235	6.000	25.5
Toz şeker	18	780	43
Deterjan	100	4.000	40
Asgari ücret (san.)	5.400	126.000	23
Asgari ücret (tar.)	4.800	117.000	24
Jeton	5	150	30
Sigara	15	600	40

Böylece bir ücretlinin herhangi bir malı alabilmek için çalışmak zorunda olduğu süre daha da fazlalaşmıştır. Bu ise sömürünün katmerlenerek sürmesinden başka bir şey olmamaktadır. Asgari ücretle çalışan bir işçinin bazı malları almak için ne kadar çalışması gerektiğini şöyle bir çizelge ile görebiliriz:

	1985	1986	1987	1988
Ücretler	5.99	5.26	5.59	6.01
Hammadde	10.73	15.09	13.29	12.64
Yakıt	29.37	23.30	21.74	23.40
Enerji	18.47	19.59	21.64	25.09
G. Giderler	7.13	6.66	7.04	6.16
Diğerleri	28.31	30.10	30.71	26.70

İşverenlerin kendi örgütleri aracılığıyla, iktidarların devlet kurumları ve organları aracılığıyla yaptığı ve birbirini tutmayan istatistiklerin tek bir ortak noktası vardır. Ama bu açık açık hiç yazılmaz ve söylenmez. O'da yukarıda yaptığımız tüm açıklamalarda görüldüğü gibi işçilerin, çalışanların hızla yoksullaştığıdır. Daha fazla çalışan, fazla üreten işçilerin bugünkü başkaldırılarının arkasında bu gerçek yatmaktadır. Serbest Piya[...] nomisi adı altında IMF, Dünya Ban[...] zümlemelerini uygulayanların "taşları[...] yıp kurtları serbest bırakmalarının" a[...] "işçileri dürtenler var" sözleri inand[...] maktan uzaktır.

	24 Ocak 1980	24 Ocak 1989
1kg ekmek için	1saat 9dakika	1 st. 48 dk.
1kg et için	17 st. 11 dk.	17 st. 20 dk.
1kg zeytin için	10 st. 58 dk.	17 st. 20 dk.
1kg peynir için	12 st. 26 dk.	17 st. 20 dk.

1985 yılında İZOCAM TİC. ve A.Ş. [...] lik payı olarak 92 milyon 636 bin lira [...] ken reklam giderleri 164 milyon 88 bin [...] dı. Devletten aldığı vergi iadesi, vade far[...] ise 70 Milyon 74 bin TL. tutuyordu. E[...] tiği kâr 1 MİLYAR 749 Milyon liray[...]

Grev kararı Özal Hükümetince er[...] Karabük ve İskenderun Demir Çelik [...] rinde (son zamlardan önce) kilosu 770 T[...] satılan çeliğin maliyetinde bütün işçilik [...] leri 92 TL.dır. Buna karşılık hammad[...] kâr 453 liradır. K.D.V. 70 TL., amor[...] ve enerji giderleri 155 TL.dır. Ve bir [...] sırtından kazandığı net kâr yılda 5.7 M[...] liradır.

Sektörler düzeyinde incelediğimizde [...] sektöründe çalışan işçi sayısının azal[...] rağmen üretimde bir artış olduğunu g[...] ruz. Yani daha az işçi, daha çok üre[...]

Yıllar	Çalışan İşçi sayısı	Filtreli si[...] üretimi [...]
1982	13975	47.04[...]
1983	13875	51.08[...]
1984	13717	54.29[...]
1985	13700	54.905
1986*	13673	37.899

* *1986 yılı ilk 6 ay rakamları*

Buna karşılık işçiliğin toplam mal[...] içindeki payı sadece %5'tir.

Tütün işleme sanayiinde üretim mal[...] ri (%)

Tütün İşleme Sanayiinde Üreti[...] Maliyetleri (%)

Girdiler	%
Hammadde	55
Malzeme	27
İşçilik	5
Stim-Elektrik	3
Genel giderler	10

1984 yılı rakamlarına göre yüksek [...] içkilerde direkt işçilik giderleri toplam [...] yet içinde rakıda % 1.98, votkada % [...] de % 2.21, kanyakta ve likörde ise % [...]

Petrokimya sanayiine işçilik maliyet[...] toplam maliyet içindeki payı % 1 ik[...] rol ürünleri sanayiinde % 0.27 (binde [...]

Otomotiv sektöründe % 5.64 olan [...] maliyetleri, lastik eşya sanayiinde % [...]

Çimento sanayiinde bir işçinin üre[...] mento miktarı yıllara göre artarken, [...] ücretlere yansımamıştır.

Çimento Sanayiinde işçi ba[...] üretim (kg/işçi)

1984 → 969
1985 → 1087
1986 → 1178
1987 → 1231

Buna karşılık çimento üretiminde [...] dilerin yüzdeleri, (ticari mal toplam[...]) şöyle olmuştur:

TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK ŞİRKETİNİN KÂRLARI

	Satış Hasılatı (Milyar TL.)	Bilanço Kâr (Milyar TL.)	Çalışan sayısı (Kişi)	Çalışan başına Kâr	Sigortalıların yıllık ortalama ücretleri (Ülke çapında)
1980	1.707	124.2	538.325	231.000	155.000
1981	2.679	153.7	519.533	296.000	198.000
1982	3.495	210.1	511.306	411.000	252.000
1983	5.583	315.9	626.556	504.000	344.000
1984	9.778	654.9	597.707	1.096.000	477.000
1985	15.490	1330.8	646.352	2.058.000	632.000
1986	21.126	1461.8	659.953	2.214.000	878.000
1987	32.153	2265.3	666.365	3.398.000	1.186.000

Türk İş Yönetiminde Kavga Büyüyor

Geçtiğimiz günlerde Türk-İş Genel Sekreteri Emin Kul ile Harb-İş Sendikası Başkanı Kenan Durukan, Türk-İş Koordinasyon kurulunda tekme tokat birbirine girdiler. Bunu Türk Metal Sendikası Başkanı Mustafa Özbek'in Şevket Yılmaz'a sözlü saldırısı izledi. Mustafa Özbek, Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz'ı Başbakan Turgut Özal'la gizli görüşmeler yapmakla suçlayarak, "biz ona çek git diyoruz" diyerek açık tavır aldı.

Türk-İş yönetimindeki artık gizlenemeyen bu çatışmalar Kamu İşyerlerinde çalışan işçilerin sözleşmelerinin çıkmaza girmesi ile başladı. Devletin "açız" diyen işçilere karşı duyarsızlığı dalgalar halinde gelen eylemleri doğurdu. Ancak bu eylemler sendika yönetimlerini de hedef alıyordu. sendika yönetimleri işçi dalgalarından kendini kurtarabilmek için en önde koşmaktan başka kurtuluş çaresi bulamadılar. Türk-İş bünyesinde kurulan Koordinasyon kuruluna devletle görüşmelerde ki yetkiyi devrederek kendi kendilerini rahatlattılar. Ama ne var ki, emekli sendikacılar olayı ile büyüyen TÜRK-İŞ iktidar sürtüşmesi Sendika yönetimlerini huzursuz kılmaktaydı. Siyasi arenada koşturan muhalefet ile kurulan dirsek temasları bazı sendikacılara yeni yerler hazırlarken bazılarınıda "sendikacılık" mesleğinden uzaklaştıracağa benziyordu. Bu nedenle iktidar bakanları ile gizli toplantılar, yemekler biraraya gleşiler yaşandı. Örneğin zaman zaman işçilerin haklarını almakta kararlı olduklarını keskin sözlerle ifade eden bazı sendika başkanları hemen ardından "istenen zammın devlet tarafından karşılanamıyacağı" açıklamalarınıyapmakta sakınca görmüyorlardı. Türk-İş Genel Sekreteri ile Harb İş Genel Başkanı'nın yumruklaşması bu tür açıklamaların sonrasına geliyordu. Emin Kul yapılan açıklamalarda görüşmelerin olumlu aşamaya geldiğini söyleyince Kenan Durukan en ufak bir gelişme olmadığını söylüyordu.

İşçi eylemlerinin kazandığı boyut ve iktidarın katı tavrının, o'na yaklaşarak kırılacağını düşunen sendika yönetimleri Türk-İş Koordinasyon Kurulundan bağımsız hareket edebilme yetkisini geri istemeye kadar varan tavırlılığa girdi. Ancak işçi sınıfı tarihinde önemli bir yer tutacak eylemlerin rahatsızlığını da taşıyan yönetimler bu kadar kavgalarına rağmen birbirlerinden ayrılmamayıda sürdürüyorlar. Toplu Sözleşmelerin bugün ulaştığı Yüksek Hakem Kuruluna gidiş veya Grev uygulaması noktası kesin ayrışmanın başlangıç noktası olacaktır.

KONGRE VE GENEL KURULLAR DÖNEMİNE GİRİLDİ KAVGA BÜYÜDÜ

Sözleşmelerin ve işçi eylemlerinin doğurduğu yönetimlerdeki çatışmada Türk-İş Genel kurulu'nun yaklaşması da etkileyici olmaya başladı.

Sayıları 96'yı bulan ve emekli olan sendika yöneticileri, Sendikalar yasasına göre bir daha seçilemeyecekler. Fakat yasayı farklı yorumlamadan veya iktidarla pazarlığa kadar uzanan değerlendirmelerle yaşanan karmaşa devam ediyor. Sendika yöneticiliğini meslek edinenler yeniden seçilebilmenin pazarlığını ve hesaplarını yaparken, yerlerine göz diken yeni meslektaşları da boş durmayarak eskilerin altını boşaltmaya çalışıyor.

Türk-İş yönetimi ise bir taraftan bu emeklilik olayıyla uğraşırken diğer yandan geçilen genel kurulda başlayan gruplaşmalar hızlanmakta. Türk Metal Başkanı Mustafa Özbek Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz'ı, Turgut Özal'la gizli pazarlık yaparak anlaşmaya varmakla suçluyor. Özbek'in iddiası Yılmaz'ın Özal'dan söz aldığı biçiminde ve bu nedenle Yılmaz'ın sözleşmelerde işçileri satacağı, yeniden seçilebilmek için kulis yaptığı şeklinde. Geçilen Türk-İş Genel Kurulunda Genel Başkanlığa aday olan Özbek böylece Şevket Yılmaz'a yönelik açık saldırısını başlatmış oluyor. Şevket Yılmaz'ı "pısırık, savsak, renksiz" sıfatları ile tanımlayan Özbek, "Biz ona çek git diyoruz" diyerek yeniden Genel Başkanlığa aday olduğunu ima ediyor.

Diğer taraftan Türk-İş'te işçilerin birliğinin sağlanmasından yana görüş belirtenlerin bu gelişmeleri sessizce izlediği gözleniyor. Geçen Genel Kurul da Cevet Selvi'nin adaylığını destekleyenler bu çatışmaların kendilerine yarayacağı düşüncesi ile yeni adaylarının tesbit ve yıpranmamasına özen gösteriyorlar. Ancak 1 Mayıs kutlamalarındaki teslimiyetçi tavır en ağır yara almalarını getirdi.

Bütün bunların dışında kurulduğundan buyana Türk-İş üzerinden dikkatlerini uzak tutmayan ve yöneticileriyle dirsek temasını kesmeyen siyasi partilerin şu veya bu biçimde ki etkinliklerinin de belirleyici olacağını söylemek yanlış olmayacaktır.

İşçilerin Günlüğünde Yeni Sayfa Açılıyo[r]

Grevler ve Direnişler Geliyo[r]

Kamu İşverenlerine bayram öncesi tekliflerini veren Türk-İş yöneticileri 10 Mayıs günü Devlet Bakanı Cemil Çiçek'in de katıldığı toplantıda Kamu İşveren Sendikaları ile karşı karşıya geldi.

Türk-İş'in % 170 artı 60 bin liralık ücret artışına Kamu İşverenleri Sendikaları % 110'luk artış önerisi ile geldi.

Devlet Bakanı Cemil Çiçek'in de katıldığı toplantının sabah yapılan 3 saatlik oturumda İşverenler önerilerini sunmadılar. Sadece Türk-İş'in önerilerini eleştirdiler. Kamu (Devlet) İşverenleri Türk-İş'in istediği ücret artımlarında kendilerine ölçü olarak 1 Ocak 1987 tarihindeki satın alma gücünü almanın yanlış olduğunu söyleyip, 31 Aralık 1986 tarihinin ölçü alınması gerektiğini belirtiler. Bu devlet işletmeleri temsilcilerinin 86 ve 87 yılları arasındaki satın alma gücünün işçiler aleyhine büyük farklılıklar taşıdığını kabul etmiş olmaları demektir.

Kamu işverenlerinin ikinci önemli karşı çıkışı ise Türk-İŞ'in 1989 yılı enflasyonunun (pahallılığın) %65 olarak kabulü oldu. Hükümet kanadı 1989 yılında enflasyonun % 45 olacağını iddia ederek ücret artış isteğinin buna göre yapılmasını istediler. Oysa işveren örgütlerinin yaptıkları son açıklamalarda Türkiye'de enflasyonun % 65-70 olacağı doğrultusundadır.

3 saate yakın süren toplantı sonrası Hükümet kanadının öneri getirmemesini eleştiren Şevket Yılmaz taleplerini savunmakta kararlı olduklarını açıkladı. Öğleden sonra süren toplantıda Devlet Bakanının bulunmaması dikkat çekiciydi. Çünkü Kamu İşveren Sendikaları sekreterleri karşı önerilerini ilk kez getirdiler ama Bakan Cemil Çiçek toplantıya katılmıyordu.

Kamu işverenleri ücret artışını % 110 olarak önerirken, üçlü paket adı verilen sosyal yardımlar konusunda da görüşlerini ilettiler. Türk-İş'in birinci yıl için 100 bin, ikinci yıl için ise ayda 120 bin liralık isteğine 40 bin ve 50 bin olarak karşı teklif getiren kamu işverenlerine sendika yöneticileri yanıt bile vermedi. 1,5 saat gibi kısa süren ikinci toplantıdan çıkan Türk-İş temsilcilerinin işveren önerilerinin tartışılmaya bile değer olmadığını belirttiler.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz düzenlediği basın toplantısında "İşverenlerin % 110'luk ücret artışı önerisi ancak sözleşmelerin bitimi öncesi ücretlerin enflasyon karşısındaki kayıplarını karşılayabilir. Bu tekliflerin neyini tartışalım" diyerek Eşgüdüm Komitelerinin aldıkları kararları hayata geçireceğini belirtti.

Türk-İş Yönetim Kurulu ve Toplu Sözleşmeler Eşgüdüm Komitesi (Toplu sözleşmeleri eşleştirme) düzenlediği ortak toplantıda Grev ve pasif direnişlerin sürdürülmesi kararı aldı. Bu karara göre görev hakkını kullanabilen sendikalar aldıkları grev kararlarını eşgüdüm içinde uygulayacakları, grev yasağına giren işyerlerinde ise pasif direnişler sürdürülecek. Grev yasağına giren işkolu ve işyerlerinin Yüksek Hakem Kurulunun vereceği olumsuz kararlarına karşı işçiler prot[...] lemlerine girecekler.

İŞÇİLERİ SICAK GÜN[LER] BEKLİYOR

Alınan grev kararları ve direnişler [...] mücedelelerine yeni safyalar ekleme[...] yıldır en ağır ekonomik koşullarda [...] işçiler, sendika yönetimlerini aşarak [...] leri eşlemlerle "açız" diye haykırdılar [...] lerin güçlülüğü tüm işçilerin katılmış [...] la sınırlı değildi. Çünkü işçiler tüm h[...] şamını ile getiriyor, halkın isteklerin[...] rıyordu. İktidar önleyemediği bu yük[...] şısında Türk-İş yöneticileri ile görüş[...] bul ediyordu. Güvenlik güçleri eyle[...] çilere karşı davranışlarında sertlikte[...] lardı. Bu iktidarın teslim olduğu [...] doğurdu. Oysa yapılan, işçilerin ey[...] durduracak süreci başlatmaktı. A[...] grev veya Yüksek Hakem Kurulu'n[...] rilecek uyuşmazlıklarla işçilerin güc[...] çalamakta ikinci adımı atmayı hedef[...] ve bugün o yaşanıyor. Buna aynı iş[...] da farklı uygulamalar (grupl[...] klasifikasyon) eklenerek içşileri da[...] parçalara ayırmayı eklesek bugün [...] daha iyi anlayabiliriz.

İSTEDİK VERME[...] ALAC[...]

BAŞKASI SAVUNURKEN [...] SEYİRCİ KALAN KİŞİ ARTIK AÇMALI GÖZ[...]

KATILMAMIŞ DA OLSA [...] SONUNDA PAYLAŞACAK [...] BİR KENARDA DURMAK [...] NE YAPSA KAÇAMAYACAK [...]

KENDİ DAVASI İÇİN DÖVÜŞ[...] DÖVÜŞECEK DÜŞMAN[...]

Diğer taraftan sendika ve Türk-İş [...] lerinin bir taraftan yerlerini korum[...] lik davranışlarını diğer taraftan P[...] nada koşturan siyasi partilerle dirs[...] larını da dikkate almak gerekir. İş[...] lemlerini kendi değirmenlerine su[...] olan gören muhalefet ve iktidar pa[...]

Devam[...]

İR ÖĞRETİ

in söz ve karar sahipliği konusunda sarı-
naci yönetimin tahammülsüzlüğü ve iş-
manlığı (bir kez daha) açığa çıkmıştır.
çilerin genel kurula alınmaması ile de-
e şube yönetimi seçimlerinde bir daral-
eydana getirilmiş, işçiler söz ve karar sa-
olmada dışarıda bırakılmışlardır.
ivan seçimi sırasında bile oylama sonuç-
n üzerinde oynanan oyunlar, sarı uzlaş-
anlayışın gerektiğinde her türlü oyun,
n ve hileye başvurabileceklerini ve bu ko-
uzmanlaştıklarını göstermiştir. Fakat bu
ve tezgahlar işçilerin kararlı ve bilinçli
deleleriyle ters tepmiştir.
eri komite ve konseyleri örgütlenmeleri
dan;
ongreler, sınıfın sendikal birliğinin ya-
ası, yolunda bir geçiş noktası olarak ele
ıştır.
eçilen genel kurul delegeleri, tavır ve gö-
inin tutarlılığı, ödün vermezliği, ilkeli-
ısından etkin ve kararlı bir çaba göster-
rdir.
be başkanlığı seçimlerinde işyeri komite
nseyleri örgütlenme ilkelerine aykırı bir
bir eğilim ortaya çıkmış, bu eğilim iş-
komite ve konseyleri örgütlenmelerinin
de aşılması gereken plastik bir sorun ola-
endini göstermiştir. İşyeri komite ve
y örgütlenmelerinin siyasal bir yapı ol-
ığı, belli siyasi görüşleri ilgilendiren her
siyasi sorunun, dar grupçu anlayışların
yansıtılamayacağı, gerek işyeri çalışma-
da ve gerekse toplu sözleşmelere ve kong-
müdahalelerde işyeri komite ve konsey-
e demokratik olarak alınan ortak karar-
artık bağlayıcı olduğu, uyulmakta zo-
olduğu açık ve kesindir. İşyeri komite
onseyleri çalışmalarının demokratik ka-
lması ve bu kararın disiplinli bir şekilde
lanması açısından ileride doğabilecek
si sorunların yaşanmaması için yaşanan
lay büyük önem taşımaktadır.
örülüyor ki, delege ve genel kurul seçim-
de meydana gelen daralmalar sonucun-
çiler dışarıda bırakılmakta ve işçilerin söz
rarına aykırı tutumlar alınabilmektedir.
t yine görülüyor ki, genel kurul sonrası iş-
bu aykırı karara karşı işyerinde sokak-
asında tepkiler göstererek ilçe seçim ku-
a itirazlarda bulunarak, mahkeme salon-
doldurarak kendi adaylarını destekle-

s İş 1 nolu şube genel kuruluyla ortaya
gelişmelerin yankısı o boyutlara varmış-
, yönetimi alan işçilerden ürken sendika
ezi, Türk-İş genel merkezi ve hatta Ça-
Bakanlığı çeşitli baskı ve tezgahların içi-
irmişlerdir.
e seçim kurulu,
21 sayılı sendikalar yasasının yürürlüğe
ğı tarihten (7.5.1983) önce beş dönem ta-
a sonra ise 2 dönem sendika yöneticiliği
n ve 1.7.1980 tarihinde emkeli olan eski
Başkanı Faruk BÜYÜKKUCAK 'ın baş-
ığını geçici 4 maddesinin 3. bendine ay-
bularak iptal etmişti. Altlarına imza atıp
yladıkları 2821 sayılı Sendikalar Yasası-
hışmına uğrayarak, yeniden seçilme hak-
yitiren eski şube yöneticilerinin kendi bi-
leri satır yine kendi başlarını kesmişti.

aha sonra, yeni oyun ve tezgah içine gi-
iş, bu konuya ilişkin olarak kendilerine
lerilen Çalışma Bakanı İmren AYKUT
n Bakanlık yazısına dayanarak, Türk-İş
merkezi ve sindaki merkezinin tezgah-
larıyla, 1983 yılında kapatılan bir işyerinde dektek primi ödeyerek çalışıyor gösterilen sarı-uzlaşmacı şube eski yöneticisi Faruk BÜYÜKKUCAK'ın yeniden başkanlığa getirilebilmesi için İş Mahkemesine başvurulmuştu.

İstanbul 6. İş Mahkemesinin 2 Mayısta yapılan duruşmasında mahkemeye uzlaşmacı-sarı sendikacının avukatları tarafından getirilen Ankara 3. İş Mahkemesinin karar hükmünde, İstanbul 1 nolu şube genel kurulunun tüm sonuçlarıyla iptali yeralıyordu. Tes-İş sendika merkezi aleyhine açılan dava, Ankara 3. İş Mahkemesinde bir oldu-bittiye getirilmiştir. Tes-İş sendika merkezi ile kotarılarak, Türk-İş genel merkezi ve hatta siyasal iktidar ile danışıklı, dövüş içinde çevrilen dolapların, genelde emekli sendikacıları kurtarmaya yönelik bir operasyon olduğu da açık. İstanbul 1 nolu şubesinin adres değişikliğiyle yeniden yapılması düşünülen genel kurul sonuçlarına karşı, Eminönü Merkez İlçe Seçim Kurulunun devreden çıkarılmaya çalışılması da bu oyunun bir parçası.

Tes-İş Genel Başkan Vekili:
"BİZ İŞÇİLERLE MUHATAP OLMAYIZ"

İstanbul 1 nolu şube binası günlerdir yüzlerce Tes-İş'in işçilerin tepkilerine sahne oluyor. İptal kararından sonra Sendika merkezince gönderilen genel merkez yöneticilerinin sendika şubesine gelmeyin İstanbul 4 nolu şubede toplanarak, kendileriyle toplu iş sözleşmeler ikonusunda görüşmek isteyen işçilere karşı tavrı da dikkat çekici.

"Bizler TEK işçileriyiz. Toplu iş sözleşmesi konusunda sizlerle görüşmek istiyoruz. Sizleri şubemizde bekliyoruz." diyerek kendilerini telefonrla arayan işçilerin isteklerini, "Ben işçilerin olduğu yere gelmem, muhatabım olamazlar" diyerek reddeden Tes-İş Genel Başkan Vekili Mahmut Özonur daha sonra kendileriyle görüşmek için İstanbul 4 nolu şubeye gelerek, "Biz 1 nolu şube işçileriyiz, şubeyi size teslim etmek istiyoruz" diyen işçilere karşı, "biz işçiler şube binasından çıkmadan gelmeyiz, işçilerle muhatap olmayız." demiştir.

Buna karşın 1 nolu şube binası önünde birikerek tepkiler gösteren işçiler, mahkeme karar hükmünün kendilerine bildirilmemesine karşı çıkarak, kongreyi kendi sorunlarından biri olarak gördüklerini, sorunu kendi güçlerine dayanarak çözeceklerini, bu konuda tayin edici gücün kendileri olduğunu belirtmektedirler. Sendika genelmerkezine "bunu biz çözeceğiz, sorun bizim kararlarımızın dışında yukardan atamalarla çözülemez. Bizi hedefleyen bu saldırıları, kendi tayin edici gücümüzle boşa çıkaracağız." demektedirler.

Bir süreden beri diğer işkollarında olduğu gibi Tes-İş'in örgütlü olduğu bütün işyerlerinde ve bütün bölgelerde de işçiler yoğun ve yaygın bir mücadele içindedirler. Bu mücadele için bir yandan bekleyen toplu sözleşmelerinin iyi bağıtlanması için verilirken, diğer yandan, Tes-İş sendikası merkez ve Türk-İş yönetimlerinin sarı-uzlaşmacı anlayışlarına ve saldırılarına karşı sürmektedir.

Mücadele dikensiz gül bahçesi değildir. Kuşkusuz bu yoğun baskı ve saldırılar içinde de yer yer başarı ve başarısızlıklar olacaktır. Bugün işçi sınıfının yaratıcı gücü, tüm yasak ve saldırılar içinde bile sakal bırakma, toplu viziteye çıkma, toplu yürüyüş vb. koşullara uygun eylem biçimleri yaratabilmektedir. Tes-İş işçileri, sınıf ve kitle sendikası anlayışı temelinde işyeri örgütsellikleriyle başlayan sendikal birliği yaratma mücadelesinde, önüne çıkarılan bu baskı ve saldırıları da yaratıcı gücüyle boşa çıkaracaktır.

Tuborg Bira delegesi Pembe Mindanlı ise, şube yönetiminin delege oyunlarını kısaca aktardıktan sonra, "tabanın söz ve karar sahibi olmasını istiyorum" diyerek konuşmasını tamamladı.

Bu konuşmadan sonra kürsüye, Sınıf ve Kitle Sendikası anlayışıyla hareket eden grubun başkan adayı Yavuz Aynacı geldi. "3 senede bir yapılan şube seçimlerinde 2 dakikada hiçbir olayın tartışılamayacağını" dile getiren Aynacı "Bu kongre çok olumsuz koşullar altında yapılıyor" dedi.

Delegelerin eleştiri bombardımanına, Nazif Koç yönetiminden önce, Divan Başkanı Şadan Boduroğlu, şekli bir tarafsızlığı bile içine sindiremeyerek, cevap veriyor, yönetimi aklamaya çalışıyor, onların avukatlığını üstleniyordu.

Eleştirileri cevaplamak üzere kürsüye gelen Nazif Koç ise, "Kanunlara saygılı olduğunu, işçileri sokağa dökmek istemediğini" açıklarken, aynı zamanda Türk-İş'in devletçi sendikacılık anlayışından bir milim sapmayacağını da açıklamış oluyordu.

Konuşmalardan sonra seçimlere geçildi. Yapılan delege oyunları ve alternatif listenin son ana kadarki belirsizliği özel sektörden az adaya listelerinde yer vermesi sonucu, Nazif Koç yönetimi şube yönetimini bir kez daha kazandı: 93'e 57.

Sınıf ve Kitle sendikasını savunanlarda gözlenen eksikliklere gelince: Bir kere, işyeri komitelerine sahip olmalarına rağmen, kongreyle ilgili hazırlıkları orada bütünüyle tartışmadıklarını belliydi; çünkü son ana kadar "şu aday olsun, bu aday olsun" tartışması sürdü, bu arada atı alan Üsküdar'ı geçmişti. Tüm çabaları, tüm ilişkileri seçim kazanmaya yönelikti sanki. İşyeri komitelerinin faaliyetlerinin geliştirilmesi, kararların buralardan çıkarılmasının propagandasını pek yapmadılar. Yine Özel-Kamu Sektörü delegeleri ayrımına son verecek güçlü tavırlar geliştirememeleri bir başka eksiklikleriydi. Ayrıca kendilerinden yana tavır koyacak olan özel sektör delegelerine "siz salonda bizden yana açık taır olmayın: alırsanız sendika yönetimi sizleri tespit eder ve işten attırır" demeleri yanlıştı. Böyle bir taktik hem özel sektör delegelerinin doğrudan mücadele içine girmesine ket vuruyor, hem de salonda psikolojik üstünlüğün sarı sendikacılara geçmesine neden oluyordu. Bu arada kongre karşılaşacakları sürpriz durumlarda karar verecek, dinamik mekanizmaları yoktu. Nitekim konuşma süreleri 2'şer dakika ile sınırlandırıldığında tam bir keşmekeş yaşadılar. Oysa konuşma sürelerini birleştirip düşüncelerini daha derli toplu aktarabilirlerdi.

Bu kongreden hareketle tespit ettiğimiz hatalara karşı, diğer kongrelerde yardımcı olma maksadıyla şu genellemeleri yapabiliriz:

Sendikal politikalarını, Sınıf ve Kitle sendikası yaratma olarak belirleyen işçilerin, bu politikayı yaşama geçirmede dikkat etmesi gereken önemli bir nokta görev bölüşümünün sağlıklı bir şekilde yapılmasıdır. Bu anlamda görev bölüşümü, sandalye kavgası olarak algılanmamalı, bireysel kaygılar törpülenmelidir. Mücadele içinde ön plana çıkan, önder nitelikli insanlara, yeteneklerine, özelliklerine göre görev verilmelidir. Bu sayede, belirlenen programın sağlıklı bir işleyişe kavuşması sağlanacak, iç bütünlük yaratılacaktır.

Sandalye kavgaları, iç çekişmeler sadece sarı sendikacıların işine yarayacak, oyunlarını oynamalarına zemin hazırlayacaktır.

Buna meyden vermemek, ileriye yönelik adımlarımızı sağlam atmak için iç çekişlere son vermeli, gücümüzü kongrelere yöneltmeliyiz.

Ve kongreler, programların, alınan kararların sadece sendika yönetimlerine değil, işçilerce alınıp uygulanmasını sağlayacak yolların araştırılacağı bir zemin olarak algılanmalıdır. Sendikal birlikte zaten, işçilerin sendikal işleyiş ve alınan kararlar üzerinde tam denetim sağladığı bir ortamda doğabilir. Ancak. Bu yapıldığı oranda sarı sendika yönetimlerinin hazırladığı oyunlar ve zorbalıklar önlenebilir.

Sarı ndikacılar, bir şube kongresini daha atlatmanın sevincini salyalı ağızlarında kutlaya dursunlar, tabandan geliştirilecek örgütlülüklerin yaygınlığı ve aktifliği ekseninde yaygınlaştırılacak olan, sarı sendikacılığın teşhiri ve alternatif politikalar, sari sendikacı eskilerini çöp sepetine atacaktır. Yeter ki küçük yenilgilerden çıkarılacak derslerin, deneyimlerin ışığında büyük zaferler kazanılacağını unutmayalım. Bu bilinç sahte işçi dostlarına karşı en iyi panzehir olacaktır.

MAYIS 1989

zemen sınıfların kitlelerde radikalleşme
mlerini köreltmeye çalışan, düzeniyy edek
gi SHP'nin ise, 1 Mayıs'ı kutlayanları
ayıcı açıklamaları, kendi suçluluğunun,
takılığının ezilmişliği altında, mücadele ge-
ğini yaşatanlara saldırmasından başka bir
m taşımamaktadır.
Mayıs öncesi bütün keskin laflarına rağ-
mücadele gününde ortaklıkta görünme-
bu anlayışlara karşı söylenecek olan şey
ir: Mücadele gerçek değerleri yaratan ve
u düşmanı gösteren tek ölçüdür.
Mayıs 1989, biz işçilere önümüzdeki acil
vleri birkez daha göstermiştir. Teslimiyet-
zlaşmacı, sarı sendikal anlayışların etkin-
kırılarak, gerçek anlamda sınıf ve kitle
likası yaratılmalı, işçi sınıfı özgücünü sen-
yönetimlerine oturtmalıdır. Bu süreç
kle sermaye arasındaki çelişkinin en do-
z ve keskin olarak yaşandığı alanlardan,
rlerinden başlamalıdır. İşte işyeri komi-
i ve konseyleri söylesi bir sürecin ilk
nlarıdır. Bugün yaşanan olumsuzlukların
ması, mücadelenin içinden çıkacak olan
ilerle mümkündür. Mücadeleden doğan
sınıfının birliği ve bu birliğin kalıcılaşma-
si sınıfının uluslararası mücadele, birlik
ayanışmasını yaratmaya yönelecektir.
n küçük hakkın alınmasından, en büyük
zinin kazanılmasına ve korunmasına ka-
er olayda, bizzat işçilerin işin içinde ol-
ını sağlayacak örgütlenmeler bugünden
ala geçirilmelidir. Sendikaların, sendika
eticilerinin iki dudağı arasına bırakılma-
gellenmelidir. Devrimci sendikal yapılan-
iyi işçi ilkel ağları buğunden yaratılmalıdır.
iyni zamanda işçilerin gerçek anlamda söz
arar sahipliğinin de güvencesi olacaktır.
zcesi; 1 Mayıs'ta yükseltilen taleplerimi-
hayata geçmesi için, mücadelemizi bir gü-
doğuşu ile batışı arasındaki zaman dili-
le sınırlamadan, sürekliliğini sağlamalıyız.
n örgütsel güvencesini yaratmalıyız.
Mayıs mücadele günü, egemen sınıflar ve
ırın yandaşlarının telaşını da açık olarak
göstermiştir. Kazanımları, eksiklikleri, zaaflarıyla devrimci sendikal mücadelemize yeni birikimler sağlamıştır. Mücadelemizi sürekli kılacak, devrimci sendikal yapılanmamızın nüvesi olacak işyeri örgütlerimizi yaratmak, bizlerin acil görevleridir. Bulunduğumuz alanlardan başlayarak, işçi sınıfı biliminin klavuzluğunde örgütlenmemizi yükseltmeliyiz. Yaşanan olumsuzlukları aşmak, kendi gücümüzün bilincine varlakla mümkün olacaktır.

ve ÖĞRETTİKLERİ

gin ortamı dahada bir elektriklendirdi. Şube yönetiminin okuduğu faaliyet raporu üzerine söz almak isteyen delegelerin konuşma sürelerini 2'şer dakika ile sınırlayan Boduroğlu'nun bu davranışı, salonda uzunca bir süre protestolara hedef oldu.

Bu sınırlı süreye rağmen kürsüye gelen delegeler, şube yönetimini eleştiri yağmuruna tabi tuttular. İlk sözü olan Haydar Kızılırmak, "Burada demokrasiye ipotek konulmuştur. Daha dün işçi sınıfından bahsedildiğinde "hangi sınıf, kaçıncı sınıftan bahsediyorsunuz" diyen Nazif Koç'un, oy avcılığı için bugün işçi sınıfı dostu görünümüne bürünmesi sizi şaşırtmasın" dedi. Konuşmasının sonraki bölümünde, daha çok özel sektörden gelen delegelere seslenen Kızılırmak "sendika yönetimi özel sektörde çalışanları insan yerine koymuyor, uyanın" diyerek sözlerini bitirdi.

Delegelerden Mustafa Kiriş, "Emeğimize baskı yapan, mafya ortağı sarı sendikacıları layıl oldukları yere gönderin" derken, bir başka delege, Nevzat Bakarar "Nazif Koç'u değil iki dakikada, 200 dakika da da 2 senede de anlatamam" diyordu.

Hasan Eryaşar ise, "sırtımızda polis joplarının izi daha duruyorken soruyorum; eylemler sürerken Nazif Koç neredeydi" diyerek yönetimi eylem kaçkınlığıyla suçluyordu.

Daha sonra kürsüye gelen delegelerden Binali Şahın, "Divanın taraflı tutum içinde olduğunu" belirterek, "kalan 1 dakikamı onlara bağışlıyorum" dedi.

İŞYERLERİNDE

rikaya giren işçiler üretimde bulunmadı.

Şişli'de 1Mayıs mitingi yapılması için başvuran tertip komitesinde yeralan sendikalardan Deri-İş'e bağlı işyerlerinde işçiler, günboyu üretimde bulunmayarak 1 Mayıs'ı mücadele şarkılarıyla, sloganlarla kutladılar.

Kazlıçeşme'deki 100'e yakın işyerinde çalışan işçiler tulumlarını gülümseyişleriyle bezediler ve kordineli bir çabanın sonucunda 1 Mayıs'ta çalışmayı kabul etmeyerek sınıfdaşlarının mucadelesine omuz verdiler.

Asil Çelik'te çalışan işçiler de 1 Mayıs için bir süre üretimi kesintiye uğrattılar. Daha sonra ise üretimi yavaşlattılar.

Ayrıca Selüloz-İş, Metal-İş ve Yol-İş'e bağlı pek çok işyerinde işçiler, 1 Mayıs'ta üretimde bulunmayarak 1 Mayıs'la kucaklaştılar.

Topkapı'daki Şişe-Cam'da ise 1 Mayıs'ta %10'a düşürülen üretim 1 Mayıs'ı takip eden günlerde de bu oranda surdu.

1 Mayıs'ta, üretimin toplu bırakılması, üretim seviyesinin düşürülmesi dışında işçilerin uyguladığı diğer bir yaygın eylem de toplu viziteye çıkıştı.

Toplu Sözleşme Görüşmelerinin tıkanması sonucu, işçi sınıfının haklılığını kamuoyuna duyurmak ve işverene karşı direnişlerin bir ürünü olarak ortaya çıkan, simgeleşen eylemlerden olan toplu vizite, işçi sınıfı tarafından siyasallaştırılarak 1 Mayıs'a taşındı.

Singer'de, Camialtı Tersanesinde, Rabak'-Belediye-İş'e bağlı 9 şubede, çalışan 22 bin işçi 1 Mayıs'ta üretimi durdurarak mücadele günlerine sahip çıktılar. Belediye'ye bağlı park ve bahçeler, temizlik bakım, sağlık ve Atölye müdürlüklerine bağlı ünitelerin tüm faaliyetlerini durdurdu. Eminönü ve Şişli Belediye işçileri de gün boyu çalışmadılar.

Pendik Tersanesi'nde, Uzel'de, Elida Kozmetik'te, Site Kavacık'ta, işçiler işbaşı yapmayarak 1 Mayıs'ın kendi günleri olduğunu haykırdılar. Pancar Motor'da işçilerin tam gün süren direnişine polis müdahale etti. 1 işçi yaralandı.

Cevizli Askeri Dikim evinde, 1 Mayıs kutlamaları için sabahın erken saatlerinde polisin önlem aldığı gözlendi. Polis 1 Mayıs için toplanan işçileri zor kullanarak dağıttı. Fabda, İsmak'ta işçiler ustaca bir taktikle toplu vizite eylemlerini 1 Mayıs'la bütünleştirerek üretim faaliyetlerini askıya aldılar.

Basın-İş'e bağlı Atlas Ofset'te de işçiler, sabah işbaşı yapmayarak, vizite kağıtlarını alıp yürüyüşe geçmişlerdir. Polis işçilerin bu eylemine engel oldu. İşçiler 3'erli, 5'erli gruplar halinde Küçükçekmece dispanserine gittiler. Basın-İş'in tüm engellemelerine rağmen eylem gerçekleştirildi. Daha sonra fabrikaya dönen işçiler, makinalarının ve tezgahlarının başında günün önemini belirten konuşmalar yaparak, her birlikte fabrikayı terkettiler.

MİNTAX işçileri de, 1 Mayıs'ta çalıştıkları fabrikanın önünde toplandılar, burada dağıtılan sevk kağıtlarıyla viziteye çıkan işçiler, daha sonra, patronları tarafından işten atılmakla tehditedilince "bize zarar verene biz daha fazla zarar veririz" dediler.

İşyeri komitelerinin önderliğinde başarıya ulaştırılan eylemlerden sonra fabrikaya dönen MİNTAX'lı işçiler, 1 Mayıs'ın propagandasını, işyeri komitesinin insiyatifiyle, planlı bir şekilde gerçekleştirdiler. Bu arada işçiler, "alanlara davet edip gelmeyenlerden ve kendi sendikamızdan hesap soracağız" dediler.

1 Mayıs'ın, mücadele günü olması bilinciyle harekete geçen onbirlerce işçidir, egemenlerin yüreğine korku salan, yine işçilerin ayak sesieridir, onları ürküten.

Onlar korkularında, işçi sınıfıysa mücadelesinde haklıdır.

İşçilerin mücadele sahnesine çıkmasıyla, önümüzdeki günler, önümüzdeki 1 Mayıslar daha büyük olaylara gebedir.

İŞÇİ SAĞLIĞI

hazırdır'' diyerek konuşmasını tamamladı.

İşçi Sağlığı ve İşgüvenliği ile ilgili olarak yapılan bu toplantının bu konuda gerçeği tam aktarmadığı aktaramayacağının bilinciyle konuyu başka bir açıdan ele alıp inceleyelim.

Öncelikle bilinmesi gereken bir gerçek var. İş kazaları ve meslek hastalıkları ile ilgili verilen tüm istatistiki bilgiler endikalı ve sigortalı işçilere dayalıdır. Oysa ültemizde sigortalı işçi sayısı kadar sigortasız ve sendikası işçi çalışmaktadır. İş kazaları ve hastalıklarıyla ilgili verilen rakkamlar tüm çarpıcılıklarına rağmen gerçeğin çok altında kalmaktadır.

1988 verilerine göre 169.570 iş kazası meydana gelmiş, bu kazalarda 1498 işçi ölmüştür. 2358 işçi işgöremez duruma gelmiş, sakatlanmış ve 2.5 milyon işgünü kaybı olmuştur.

Bu bilgilerin ne kadar olduğunu şu karşılaştırmalarla görmek mümkündür. Ülkemizdeki iş kazaları A.B.D.'den 9 kat, ALmanya'dan 8 kat ve Tunus'tan 2 kat fazladır.

Bütün bunlar ortadayken patronlar çoğu kez iş kazalarının asıl nedeni olarak işçilerin dikkatsizliğini, unutkanlığını sorumsuzluğunu, disiplinsizliğini, bilgisizliğini ve işçilerin makinaları doğru kullanmamasını göstermektedirler. bu tam bir çarpıtmadır. Saydıkları gerçeklerin sağlıklı bir çalışma düzenindeki oransal yeri % 1 olabilir. Ama ne var ki, doğrudan işverenlerin sorunlarından kaynaklandığını gizleyebilmek için söyleyecek başka şeyleri yoktur.

Şöyle ki; - Bugün işçiler aç yaşamaya ve çalışma mahkum kılınmıştır. Bu işverenlerin çoğu sözleşmelerdeki tavrında görülmektedir. Beslenmeyen işçinin çalışmanın her anında kazalanması doğal olmaktadır.

- İşyerlerinin büyük çoğunluğunda teknoloji ve çalışma düzeni geri sağlıksız ve köle gibi çalışmaya bağlıdır. İşçilerin bunlara itirazı "işverenin haklarına müdahele olarak" görüldüğünden yasalarca yasaklanmıştır. (Toplu İş Sözleşmesi Yasası)

- Yatırım ve yeni teknolojiden kaçan işverenler üretimi işçinin gücüne dayandırmaktadırlar. Bu ise işçilerin giderek yıpranmasına gelişememelerine neden olmaktadır. Doğan bir olayın sorumlusu da işçi olmaktadır.

- İşe başlayan işçi üretime sokulmadan işe uyumu sağlanmıyor. İlk işe başlayan işçiden yoğun üretimin istenmesinin doğurduğu sorunların sorumlusu olarak yine işçiler gösteriliyor.

- Bugün tüm işyerlerinde işverenler sadece çalışan işçilerin değil halkın sağlığını hiçe sayan üretimi zorlamaktadırlar. Ürettikleri sağlıksız, üretim yöntemleri sağlıksızdır. Temelinde kar daha fazla kar yatan bu üretim içinde doğan sorunların sorumlusu olarak yine işçiler gösterilmektedir.

Bu kısa ve inkar edilmez gerçekler sonrası ölen, yaralanan sakat kalan ve hastalanan işçilerin yaşadıkları olaşlara iş kazası, meslek hastalığı denemez.

Bütün bunlara tek bir ad verilebilir: İŞ CİNAYETİ.

Sorunun çözümünde devletin görev üstlenmesini önermek veya devletin üzerine düşeni yaptığını söylemek sorunu çözümsüzlüğe itmekten başka bir şey değildir.

Geçtiğimiz yıllarda yayanan "radyasyon" olayını hatırlamak yeterlidir. Radyonlu çayları, bitkileri halka "biz içiyoruz, hiç bir şey yok" diyebilecek kadar ileriye giden iktidar temsilcileri tam bir jenosit uygulamışlardır. İhraç edilen ancak insan sağlığı açısından çok tehlikeli bulunduğu için geri gönderilen yiyecek maddeleri ülke içinde halka tükettirilmiştir. Hlâ hormonlu etleri, yumurtaları yemeye devam ettiğimizi düşünürsek, devletin kimin ve ne için eylemde bulunduğunu görmek mümkündür. Düzenlenen, "İşçi Sağılığı ve İş Kazaları" haftaları yapmış olmaktan öte geçmeyen eylemler, ve gerçekleri gizlemeye hedeflediğini açıklıkla söyleyebiliriz.

Kongrede sunulan bir tebliğde, "bu konudaki mevzuat ve yönetmeliklerin çokluğu yeni düzenlemeleri gerektirmektedir" denilmiştir. İktidarın işverenlerin ekonomik isteklerini yerine getirmek için kanun gücünde kararnameler çıkaranlar neden yıllardır işçilerin sağlıkları için düzenlemeye gitmiyorlar? Olsa olsa düzeni yeniden inşa etmenin bedelini işçilerin ve halkın sırtına yüklemeyi hedeflediklerindendir.

En çarpıcı örneği Zonguldak'tan vermek mümkündür. On yıllardır politik nedenlerle yatırımları gerçekleştirilmeyen Zonguldak maden ocaklarında bilim dışı bir çalışma yürütülmektedir. Bu bilim dışılık Zonguldak Kömür Ocaklarını her an patlamaya hazırd inamitler haline getirmiştir. Üretim, işçilerin kollarına yüklenmiştir. Tüm araç gereci artık çağdışıdır. Doğacak her olay, çakacak bir kıvılcımın yaratacağı ölümlerin ardından nutuklar atılacak ve sorumlu bir işçi aranacak. Nitekim son büyük kazanın sorumluluğu bir dinamitçiye yüklendi ve ödenen tazminat haciz uygulamasıyla geri isteniyor.

Mutlu Akü'de zaman zaman büyük zehirlenmeler, duyulur. Ama ne var ki, ne işverenin yeni teknoloji uygulamasına geçmesi gerçekleştirilir ne de işçilerin hastalığı ve ölümü.

İşçiler can güvenlikleri ve sağlıkları ile ilgili bu sorunu kendi güçleri ile büyük oranda çözebilirler.

Son işçi eylemlerinde bulunan yöntemlere dikkat edelim. Enerji işçileri işçi sağlığı ve emniyet kurallarının aynen uygulanmasını istediler. Koruyucu malzemelerin verilmesini istediler. İşin niteliğine uygun eğitimi almış arkadaşlarının belirlenen yerlerde çalışmaları gerektiğini savundular. İETT şoförleri belirlenmiş kuralların dışına çıkmamayı sürdürdüler. Diğer iş kollarında sağlıklarındaki değişimi ileri sürüp hastahaneleri zorladılar. İşverenleri zorladılar. Bu çözümlemeler, işçilerin örgütlü ve bilinçli gücüyle ciddi olarak ele alınarak sağlanabilir. Sendikalarını zorlayarak ileriye yönelik ciddi adımlar atabilirler.

Toplu sözleşmelerde, işçileri işverenlerle eşit yetkinliğe sahip kılan organizasyonlara gidebilirler.

İşte önümüze yine işyeri örgütleri olan işyeri komite ve konseylerinin önemi aciliyet olarak gelmektedir. Bu örgütselliklerle işçi sınıfı her sorunun öğrenme, müdahale edebilme yeteneği kazanmalıdır. İşçi sağlığı ve iş güvenliği" de bu sorunlarla birlikte düşünülmelidir.

GREVLER ve

aralarındaki yarışta işçileri araç olarak kullanabileceklerini göz ardı etmemek gerekir.

İktidarın işyerleri yönetimlerine iş bırakan, viziteye çıkan, işi yavaşlatan işçilerin emniyete bildirilmesi, iş akitlerinin feshedilmesi doğrultusunda emirler gönderdiği biliniyor. Bu yeni durumda bu emirleri uygulaya sokabileceklerini, güvenlik güçlerinin önceki eylemlerde gösterdiği tavrı terkedeceği bilinmelidir.

Bunların bize gösterdiği, gelecek günlerin işçi sınıfı için çok sıcak geçeceğidir. Yaşanacak sıcaklıklar "sendikacılar", sorunun çözümünü iktidarın kalması veya gitmesinde aramaya sürükleyebilir. Özellikle geleceklerini sendika koltuklarında görenlerle, siyasi partiler arasında tercih yapanlar buyolu deneyeceklerdir.

Bu durumda işçiler sözleşmelerinin üzerindeki dikkatlerini arttırmalı ve kendilerinin kararlarına dayanmayan çözülmeleri kabul etmemelidirler. Sözleşme süresince gösterdikleri kararlılıklarını grev veya Y H K görüşmelerinde de sürdürmelidirler. Sorunu çözecek gücün kendi güçleri olduğunu görüp bu gücün kazanımlarının işçi sınıfı dışındaki yerlere su taşımasına izin vermemelidirler. Bunun yol uda olaya ve olaylara kendi sınıfımızın gözüyle bakmak, işyeri örgütlenmelerimizi yaratarak olayların üzerine gitmekten geçmektedir.

Dolayısıyla işyerlerinde mücadelenin içinden doğan örgütsellikleri güçlenirmek, olayları sürekli izlemek, öğrenmek, diğer işyerleri ile sıkı bağlar kurmak, halka isteklerini anlatıp onların desteğini almak, sözleşmelere bakarken yaşanan ekonomik, siyasi gelişmeleri iyi izleyip değerlendirmek gerekmektedir.

Böyle örgütlü bir güçle en kötü bir sözleşmeyi işyerlerinde eniyi biçimiyle uygulatmanın yolları bulunulacak, grevler başarıları yakalayabilecek, sınıf olarak girilen mücadelenin gerçek sınırları görülüp kazanılanların kalıcılığı sağlanabilecektir.

Grev Kararı Alınan İşyerleri

İşyeri	İşçi Sayısı	Bağlı olduğu Sendika
Divriği ve Hekimhan	1827	Türkiye Maden-İş
Etibank	10.000	Türkiye Maden-İş
Köy Hizmetler Genel Mdr.	72.000	Yol-İş
Bayındırlık İskan Bakanlığı	8.700	Yol-İş
Demiryolları, Liman ve Hava Meydanları İşletmeleri Gn Mdr.	2.000	Yol-İş
Turban	5.000	Toleyis
ORÜS	5.000	Ağaç-İş
Çay İşletmeleri Gn Mdr.	37.500	Tek-Gıda-İş
Şeker Fabrikaları	37.500	Şeker-İş
18 işyeri	3.235	Petrol-İş
Karayolları	34.700	Yol-İş
Demir-Çelik İşletmeleri	24.000	Çelik-İş (4 Mayıs'ta greve çıktı)

toplam = 209.162

İŞÇİLERİN SESİ
Sahibi: Çetin Uygur
Yazı İşleri Müdürü: Soner Kızılkaya
Yazışma Adresi: Prof. K. İsmail Gürkan Cad.
3/5 Hüdaverdi Apt. Cağaloğlu-İstanbul

Dağıtım: Hürriyet Holding
Baskı: Son Havadis
Dayanışma ve Abone ödentileri:
Yapı Kredi Bankası Çağlayan Şubesi
TL. Hesap No: 12096-4
Döviz Hesap No: 620328-5

Üretenler: Çetin Uygur, Füsun Demiralp, Aytimur Doğan, Soner Kızılkaya, Behzat Taş, Hayati Sönmez, Kazım Özdoğan, İnönü Alpat, Volkan Yaraşır, ve işyerlerinden işçiler.
Tel: 528 16 73
Ankara Bürosu
Adakale sok. No: 16/6 Yenişehir

1 MAYIS ŞEHİDİ MEHMET A. DALCI'NIN CENAZE TÖRENİNDE BİNLERCE KİŞİ HAYKIRDI:

"Halkız Biz Yeniden Doğarız Ölümlerde"

1 MAYIS GÜNÜ POLİS KURŞUNUYLA TOPRAĞA DÜŞEN Mehmet Akif DALCI'NIN CENAZE TÖRENİNDE POLİS SALDIRDI. İŞÇİLER VE ÖĞRENCİLERDEN OLUŞAN 5000 KİŞİLİK KİTLE DİRENDİ

4 Mayıs günü toprağa verilen 1 Mayıs şehidi Mehmet Akif Dalcı'nın cenaze töreninde polisgene terör estirdi. "1 Mayıs 1989 şehidi Mehmet Akif Dalcı mücadelemizde yaşıyor" pankartlarıyla, Zeytinburnu Konyalı Camii'ne gelen 5000 kişi polisin barikatını "cenazemizi kaldıracağız" haykırışlarıyla yardı. İşçiler ve öğrencilerdenoluşankitle cami önünde beklerken, polisin cenazeyi kaçırması tansiyonun yükselmesine neden oldu. Kitlenin 100 - 150 metreye yakın yürümesine iz'in veren polis daha sonra törene katılanların arasına girerek kitleyi bölmeye çalıştı. Bunun üzerine "Katil polis, aramızdan çekil" sloganlarıyla atılmaya başlandı. Sloganlarla birlikte polis acımasızca, cop ve kalaslarla törene katılanlara saldırdı. İlk önce geri çekilmek zorunda kalan kitle, sonra toparlanıp polis saldırısına taşlar atarak direndi. Bu arada polisler kaçışmaya, saklanmaya başladı. Bir kaç tane sis bombasının atılması kitlenin mukavemetini engelleyemedi. Polisin törene katılanlardan yakaladıklarına oldukça sert davranması dikkat çekmekteydi. Yaralıların çoğu bu alanda yaralandı. Yine burada polis özellikle tek yakaladığı gazetecilere saldırarak 5-6 gazetecinin yaralanmasına neden oldu.

Polisin kitleyi dağıtmak için silah kullanmasına rağmen yürüyüşçüler taşlarla karşılık verdi. Daha sonra "yılgınlık yok direniş var" sloganları atıldı, yollara arabalarla barikatlar kuruldu. Sokak savaşı şeklinde gelişen direnişe karşı polis hareketsiz kaldı. Polisten gelen her saldırı taşlarla püskürtüldü. Zeytinburnu'nun içinde kollara ayrılan yürüyüşçüler önlerine çıkan polis otolarını tahrip ederek, polisleri otonun içinden kaçırttılar. Ara sokaklarda gazetecilerin olmadığı yerlerde polisin silah kullanması, kurşunla birkaç kişinin yaralanmasına neden oldu. Göstercilere yol gösteren alkış tutan halkın tutumu oldukça ilginç bir tablo oluşturuyordu. Daha sonra kollar, 1 Mayıs şehidi Mehmet Akif Dalcı'nın Topkapı'daki mezarı başında birleşiyordu. Mezarı başında ant içilip, "Mehmetler ölümsüzdür" "Kahrolsun Faşizm", "Mehmet'in hesabını soracağız" sloganları atılıyordu. O gün, otuza yakın yaralı, yüze yakın gözaltı olmasına karşın bir slogan hayata geçiriliyordu. "Yılgınlık yok,direniş var."

Divriği Maden İşçileri Dokuz Yıl Sonra İlk Defa Yürüdü

- *Toplu sözleşme görüşmeleri grev noktasına gelen işçiler "HAK VERİLMEZ ALINIR" diyerek yürüdüler.*
- *Polis ve Askeri birlikler maden işçilerinin yürüyüşünü engellemeye çalıştı.*

Divriği Demir Madenleri Müessesesi'nde ve Hekimhan Müessesesi'nde çalışan maden işçilerinin Toplu Sözleşme görüşmeleri uyuşmazlıkla sonuçlandı. maden işçilerinin örgütlü olduğu T. Maden-İş/Divriği Maden İşçileri sendikası 17 Mayıs günü GREV'e gitme kararı aldı. Demir Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüğü adına işçilerin karşısında yer alan KAMU İŞVERENLERİ SENDİKASI'nın karşı ücret önerisi getirmeden görüşmeleri uzatmaya ve uzlaşmadan kaçmaya yönelik tavrına DİVRİĞİ maden işçileri ilk tepkilerini gösterdiler. DİPELET tesislerinden Divriği merkezine yürüyerek "hak verilmez alınır" diyen işçileri güvenlik güçleri barikatlar kurarak engellemeye çalıştı.

Divriği ve Hekimhan Demir madenlerinde çalışan işçilerin toplu sözleşme görüşmeleri 8 Aralık 1988 tarihinde başladı. İşçiler sendikaları aracılığıyla Kamu İşverenleri Sendikası'na taleplerini ilettiler. Talepler ücretlerde % 200'lük, sosyal haklarda ise % 100 ile % 300 arasında değişen artışları içeriyordu. Bunun yanı sıra "İdari Maddeler" adı altındaki isteklerini ise şöyle sıralamışlardı:

1- Disiplin Kurullarında başkanlık dönüşümlü uygulanmalıdır. Bir dönem işçi bir dönem işveren temsilcisi başkanlık yapmalıdır.
2- İşveren, işçilerin işyerlerini,tek başına kendisi karar vererek değiştirmemelidir.
3- İşe işçi alımlarını yürüten Komisyonda işçi temsilcileri de bulunmalıdır.(İktidarın siyasi tercihe dayalı olarak işçi alımını engellemek)
4- İşyerinde çalışmakta iken veya daha önce çalışıp emekli olanlardan ölenlerin çocuklarına, işçi alımlarında öncelik tanınmalıdır.

Kamu işverenleri sendikası işçilerin ücret ve sosyal hak taleplerini görüşmeyi "İdari Maddeler" görüşmelerinin tamamlanmasının sonuna ertelerken, kendi taleplerini toplu sözleşme masasına getirmemiştir. görüşmeleri uzatarak işçileri teslim almaya yönelik bu işveren tavrı bugün tüm Kamu işyerlerinde görülen tavırdır. İktidarın ekonomik politikalarına bağlı yürütülen ve işçileri köleleştirmeyi hedefleyen Kamu İşverenleri Sendikası'na karşı işçilerin başlattıkları eylemlere DİVRİĞİ Maden İşçileri de katıldılar.

ASKERİ BİRLİKLER YÜRÜYÜŞÜ ENGELLEMEK İÇİN BARİKATLAR KURDU

1900 işçinin çalıştığı Divriği Demir Madenlerinin gündüz vardiyasında çalışan 700 işçi işi bırakarak yürüyüşe geçti. DİPELET (Cevher Zenginleştirme) tesislerinin önünde toplanan işçiler Divriği merkezine doğru yürüyüşlerini sürdürdüler. Kararlı ve olgun bir yürüyüşün "Hak verilmez alınır" şiarı güvenlik kuvvetlerinin harekete geçmesine yetti. Divriği girişinde polis ekipleri işçilerin önüne geçerek dağılmalarını istedi. Dağılmayan işçilerle polis arasındaki kısa süren bir sürtüşme sonrası yürüyüş Divriği ilçe merkezine doğru devam etti. Polisleri protesto eden işçiler İlçe merkezindeki Kaymakamlık binasının önünde kalaslar, direkler, bidonlarla barikat oluşturan Askeri Komanda birlikleri ile karşılaştılar. Protestoları sürdüren işçileri DİVRİĞİ halkı içten gelen sevgilerle karşılarken resim çekilmesi polislerce engellendi. Sendika önünde toplanarak yürüyüşlerini tamamlayan işçilere seslenen sendika başkanı Veysel Sönmez "sesimizi duymak istemeyenlere bu ilk seslenişimizdir.Birliğimiz tüm engelleri aşmaya yetecektir. Şimdilik dağılabiliriz" dedi.

DİVRİĞİ VE HEKİMHAN MADEN İŞÇİLERİ 12 EYLÜL ÖNCESİ DİSK/YERALTI MADEN—İŞ SENDİKASINDA ÖRGÜTLÜYDÜLER.

Divriği ve Hekimhan demir madenlerinde çalışan işçiler 12 eylül öncesi Yeraltı Maden-İş Sendikasında örgütlenmişlerdi. Örgütlenmelerinden başlayan mücadeleleri her geçen gün büyüyerek ve işçi sınıfına örnekler bırakarak sürmüştü.

Egemen sınıflar ve onların siyasi iktidarlarının yıllarca işçiler arasında ektikleri yerli yabancı, alevi sünni, siyasi görüş ayrılığı çatışmaları sınıf ve kitle sendikası (Devrimci Sendika) çalışmaları ile giderilmiş, işçiler konuşan, tartışan, kendi haklarını kendilerinin aradığı bir örgütlülüğü yaratmışlardı. Kimilerinin başlangıçta bir karmaşa olarak gördüğü ilk uygulamaların gerçekten küçük olumsuzluklar içerdiği ilk sendikal çalışmalar, Hekimhanda örnek başarılara ulaşırken, Divriği'de İşyeri Konseylerine yeni boyutlar kazandırmıştı.

Hekimhan maden işçileri uzun süreli grev ve direnişlerle kendi işyerlerinden doğan sorunlarını çözdü. Divriği maden işçilerini Toplu Sözleşme masasında 12 Eylül yakaladı. İşyerlerinden gelen işçi temsilcileri, Şube yöneticilerinin katıldığı görüşmelerin son oturumunda Demir Çelik Genel Müdürlüğü ile ilkesel olarak anlaşmaya varıldı. Ancak işyerlerinde konseylerin (tüm işçilerin) değerlendirmeleri ve "oluru" alınmadan imzalanamazdı. 12 Eylül işçilerin tartışıp, karar almasına fırsat tanımamıştı.

ŞİMDİ YAPILMASI GEREKEN TEK YUMRUK TEK YÜREK OLMAKTIR

İktidarın uyguladığı politika işçilere enaz ücretle enfazla ürettirmektir. İşçilerin isteklerine karşı katı ve acımasız tavır alacak olan işvereni ancak işçilerin örgütlü, bilinçli, kararlı gücü dize getirecektir. Bu nedenle egemenlerin ve onların siyasi iktidarlarının yarattığı bölünmeleri hızla ortadan kaldırmak, diğer halk kitleleriyle bütünleşmek ve şube etrafında kenetlenerek güçlerini işverenlere göstermek gerekmektedir. Bunu gerçekleştirebilmek için geçmişi yaşayan işçi arkadaşlarının bilgi ve deneyimlerine başvurmak gerekmektedir. 12 Eylül saldırılarının işyerinden uzaklaştırdığı işçi arkadaşlarınızın tecrübelerinden yararlanarak işyerlerinde komite ve konseyleri oluşturmak gerekmektedir. Bu konseylerin Sendika Şubesinde merkezileşmesiyle, dayanışmadan bilgi aktarımına kadar gerçekbir örgütlü güç yaratılacaktır. Bu güç DİVRİĞİ maden işçilerinin, Hekimhan İşçilerinin tek yumruk ve tek yürek olarak sorunlarını çözmesine yetecektir.

TEK GIDA-İŞ İSTANBUL **4 NO'LU ŞUBE KONGRESİNİN** *ARDINDAN*

Yenilgi ve Öğrettikleri

- *Seçimleri'genel merkez yanlısı ekip'delege usulsüzlükleri sonucunda kazanabildi.*
- *İşyeri komitelerinde program, aday tespiti v.s. tartışmalarını tam gerçekleştiremeyen sınıf ve kitle sendikası savunucuları, sadece seçim kazanma anlayışıyla hareket edince, hareket alanlarını daralttılar ve seçimleri kaybettiler.*

Tek Gıda-İş Senrdikası Marmara Bölge Şubesine bağlı İstanbul 4 nolu Şube Kongresi 29 Nisan 1989 tarihinde yapıldı. Seçimleri Nazif Koç başkanlığındaki eski yönetim, entrikaların gölgesinde 93-57 kazandı.

160 delegeden 158'inin katıldığı kongre, Tek Gıda-İŞ Genel Merkezi toplantı salonunda yapıldı. Kongre öncesinde ve kongre sırasında eski yönetim yanlılarıyla, tabanın söz ve karar sahibi olmasını isteyen grup arasında sert tartışmalar oldu. Bu arada, eski yönetim,basın mensuplarının içeri girmesini de önlemeye çalıştı.

SENDİKA ÜYESİ İŞÇİLER İÇERİ ALINMADI

4. nolu şube yöneticileri, kongreyi izlemeye gelen çok sayıda sendika üyesi işçinin binaya girmesini engellemek istedi. Bunu başaramayacaklarını anlayınca da, oradaki polislere, "Bu köpekler içeri girmek istiyor, engel olun" dediler. Bu sözler karşısında daha da hiddetlenen işçiler "Bu sendika bizim, bizim paralarımızla burası ayakta" diyerek zorla bekleme salonuna girdiler.

Kongre öncesi, son derece gergin hava ve kongre üzerine konuştuk. İşçiler sendikanın kendi haklarına sahip çıkmadığını, sendika yöneticilerinin de fabrikalara hemen hemen hiç uğramadıklarını, uğradıklarında ise doğrudan doğruya müdür odalarına koştuklarını söylediler. Kongre öncesinde delege seçimlerinde pekçok dalavere ve usulsüzlük yapıldığını, seçimlerden 3 gün önce asılması gereken delege listelerinin asılmadığını belirten işçiler, 528 kişinin çalıştığı Çay Paketleme'den 18 kişinin delege seçildiğini, oysa 26 kişinin çalıştığı Meysu'da ise 9 kişinin delege olarak kongreye geldiğini belirttiler. İşçiler, 200 kişinin çalıştığı İmpaş'a hiç delegelik ay
dığını ve Çay Paketleme, Tuborg Bira-
Mayadağ fabrikaları dışında hiçbir ye
lege seçimleri yapılmadığını vurgulad
nolu şubeye bağlı Özel Sektör Fabrik
da çalışan işçilerden sendika yönetimi
tirenlerin, sendika yöneticilerinin gam
masıyla derhal işten atıldığını da açıkla
çiler "böyle dolaplar çeviren bir sendika
venimiz kalmadı" dediler.

İşçilerin sendika yönetimine yöneli
tirilerini dinledikten sonra, kongrenin
dığı salona çeşitli zorlukları aşarak gir

ÖZEL SEKTÖR-KAMU SEKTÖ DELEGESİ AYRIMINA SON VERİLMELİDİR

Salonda, 4. nolu Şube Başkanı Na
ve adamları, kamu ile özel sektöre b
yerlerinden gelen delegeleri adeta abl
tına almışlardı. Sınıf ve kitle sendikas
yışını savunan delegeler, bu yakın mar
yer kırmaya çalışarak henüz daha ke
eğilim belirlememiş olan delegelere
uğraşısı verdiler. Ama, özel sektörde
delegelerle, kamu sektöründen gelen
ler arasındaki uzlaşır çelişkileri tam
mediler. Sahip oldukları işyeri konse
çözülmesi gereken aday tespiti işlemleri
lona kadar yansıyor ve bu zaman ka
zif Koç yönetimine yarıyordu.

Marmara Bölge Şubesinin seçimleri
leyecek öneme sahip olan kongrede d
kanlığına, sarı sendikacılığın pi
Marmara Bölge Şube Başkanı Şadan B
roğlu getirildi. Boduroğlu, divan baş
süresince tarafgir tutumuyla, salonda

Devamı

AVANSLARI ÖDENMEYEN ÇAY İŞÇİLERİ ÜRETİMİ DURDURDULAR

"Hiç Bir Hakkımızı Kavgasız Almadık"

Sarıyer'deki Çay-Kur Paketleme Fabrikasında işçiler bayram avanslarının ödenmemesi üzerine işi bıraktılar. 4-5 Mayıs günleri gerçekleştirilen iş bırakma eylemine fabrikadaki 530 işçinin hepsi katıldı. Bayram öncesi, hükümet kamu işçilerine 200.000 TL ödeme yapılacağını açıklamasına rağmen, Çay-Kur işçilerine bayram avansı verilmedi. Çay işçileri eylemlerinde haklı olduklarını belirtirlerken tepkilerini şöyle dile getirdiler:

"Ortalama ücretlerimiz 90.000 TL ve bu rakam, kamu kesiminin en düşük ortalama ücretidir. Durumumuz böyle iken toplu sözleşmelerimiz Kamu-Sen'in hükümet kaynaklı işçi düşmanı tutumundan dolayı aylardır sürüncemede bekliyor. Beş aylık toplu sözleşme farklarımız içeride. Bunu ileri sürerek, Nisan'da imza topladık ve sözleşme farklarımızın 200.000 TL.sını ödenmesi gerektiğini işverene dayatıp, söz konusu hakkımızı aldık. Ancak işveren, bu geçmiş ödemeyi gerekçe gösterip bayram avansımızı ödemeye yanaşmıyor. Biz de hakkımızı alana kadar çalışmayacağız."

"Bizler bayramda çocuklarımıza çorap bile alamazken, yöneticilere tekel bayileri tarafından poşetler dolusu hediyeler, el
tularla çikolatalar yağdırılıyor"

"İşyeri değil sanki esir kampı... Bu
dar hiç bir hakkımızı kavgasız alam
lıyoruz ki bundan sonra da alam
Sendikamız olacak Tek Gıda-İş'e a
mızın ödenmediğini ilettik ve ilgile
istedik. Ancak kısa süre önce yap
kurulda kendilerine oy vermediğimi
gilenmediler. Bize kimse sahip çık

Çay-Kur'da yaşananlar gösteriyo
leri işçilere sahip çıkıp, onların so
çözmeyecektir. İşçilere sahip çıkaca
ne işçilerdir. İşçilerin sorunlarını çö
rultusunda çaba gösterecek olanla
kendilerinden başkası olmayacakt
sağlayacak tek ve etkili silah ise ör
cadeledir. Bunun içindir ki, Çay-K
bugün yaşadıkları olumsuzlukları a
kendi öz örgütlenmelerini, işyeri K
ni yaratma görevi ile karşı karşıya
şananların kendilerine öğrettiği
olumsuzlukları aşmak örgütlü dav
mümkündür. İşçilerin bugünkü gör
gütlülükleri yaratmaktır.